

Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle Loppuraportti

LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

Liikenne- ja viestintäministeriön

visio

Hyvinvointia ja kilpailukykyä hyvillä yhteyksillä

toiminta-ajatus

Liikenne- ja viestintäministeriö edistää väestön hyvinvointia ja elinkeinoelämän kilpailukykyä. Huolehdimme toimivista, turvallisista ja edullisista yhteyksistä.

arvot

Rohkeus

Oikeudenmukaisuus

Yhteistyö

Julkaisun nimi

Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle. Loppuraportti

Tekijät

Eeva Ovaska, Silja Ruokola, Merja Vahva, Leif Beilinson, Kalle Toivonen, Pasi Anteroine, Inkeri Parkkari, Marita Löytty, Jussi Pohjonen, Mika Hotti, Pekka Höök

Toimeksiantaja ja asettamispäivämäärä

Liikenne- ja viestintäministeriö 9/2014

Julkaisusarjan nimi ja numero

**Liikenne- ja viestintäministeriön
julkaisu 12/2016**

ISSN (verkkojulkaisu) 1795-4045

ISBN (verkkojulkaisu) 978-952-243-486-9

URN <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-243-486-9>

Hankenumero 4500T-1000003 (aikaisemmin 301318)

Asiasanat

liikenne, liikenneturvallisuus, nuoret, tieliikennelaki, ajokortti, älyliikenne, liikenneagentti

Yhteyshenkilö

Silja Ruokola, Eeva Ovaska

Muut tiedot

Tiivistelmä

Liikenne- ja viestintäministeriö kutsui 13 kummikoulua mukaan Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle -hankkeeseen. Kummikoulut sitoutuivat olemaan mukana hankkeessa lukuvuodet 2014–2015 ja 2015–2016. Mukana olevia nuoria kutsuttiin ”liikenneagenteiksi”. Hankkeen yhteisissä tapahtumissa käsiteltiin sitä, miten nuorten liikenneturvallisuutta voitaisiin parantaa. Lisäksi nuoria kuultiin ja osallistettiin lainsäädäntövalmisteluun (tieliikennelain kokonaisuudistus ja kuljettajakoulutusuudistuksen aloitus).

Hankkeen tavoite toteutui hyvin. Liikenneagenttien valmius sitoutua hankkeeseen sekä pohtia liikenneturvallisuuskysymyksiä perinpohjaisesti ylitti odotukset. Nuoret pääsivät muodostamaan kokonaisvaltaista kuvaa viranomaistoiminnasta ja lakien syntymisestä, sekä siitä, mikä on oikea hetki vaikuttamiselle.

Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle -hanke antoi hyvän perustan jatkaa nuorten kuulemista ja kuulemisen kehittämistä lainsäädäntöhankkeissa. Hankkeen toteuttivat yhteistyössä liikenne- ja viestintäministeriö, Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi, Liikenneturva ja poliisi.

Publikation

Ungas röst för trafiksäkerheten. Slutrapport

Författare

Eeva Ovaska, Silja Ruokola, Merja Vahva, Leif Beilinson, Kalle Toivonen, Pasi Anteroine, Inkeri Parkkari, Marita Löytty, Jussi Pohjonen, Mika Holtti, Pekka Höök

Tillsatt av och datum

Kommunikationsministeriet 9/2014

Publikationsseriens namn och nummer

**Kommunikationsministeriets
publikationer 12/2016**

ISSN (webbpublikation) 1795-4045

ISBN (webbpublikation) 978-952-243-486-9

URN <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-243-486-9>

Projektnummer 4500T-1000003 (tidigare 301318)

Ämnesord

trafik, trafiksäkerhet, unga, vägtrafiklagen, körkort, intelligent trafik, trafikagent

Kontaktperson

Silja Ruokola, Eeva Ovaska

Rapportens språk

Finska

Övriga uppgifter

Sammandrag

Kommunikationsministeriet bjöd in 13 fadderskolor till projektet Ungas röst för trafiksäkerheten. Fadderskolorna förband sig att vara med i projektet under läsåren 2014–2015 och 2015–2016. De unga som deltog kallades "trafikagenter". Vid gemensamma evenemang inom projektet behandlades hur ungas trafiksäkerhet kunde förbättras. Vidare hördes de unga och de gjordes delaktiga i lagberedningen (totalrevideringen av vägtrafiklagen och inledandet av reformen av förarutbildningen).

Målet för projektet realiserades väl. Trafikagenternas beredskap att binda sig vid projektet samt att grundligt sätta sig in i trafiksäkerhetsfrågor överträffade förväntningarna. De unga fick forma sig en övergripande bild av myndighetsverksamheten och av hur lagar bereds, samt av vilken tidpunkt som är rätt ögonblick om man vill påverka.

Projektet Ungas röst för trafiksäkerheten gav en god grund, på vilken man kan bygga vidare genom att höra de unga och utveckla hörandet i lagstiftningsprojekt. Projektet genomfördes i samarbete mellan kommunikationsministeriet, Trafiksäkerhetsverket Trafi, Trafikskyddet och polisen.

Date
4.7.2016

Title of publication

Young People Working for Traffic Safety. Final report

Author(s)

Eeva Ovaska, Silja Ruokola, Merja Vahva, Leif Beilinson, Kalle Toivonen, Pasi Anteroine, Inkeri Parkkari, Marita Löytty, Jussi Pohjonen, Mika Holtti, Pekka Höök

Commissioned by, date

Ministry of Transport and Communications 9/2014

Publication series and number

**Publications of the Ministry of Transport
and Communications 12/2016**

ISSN (online) 1795-4045

ISBN (online) 978-952-243-486-9

URN <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-243-486-9>

Reference number

Keywords

transport, traffic safety, young people, Road Traffic Act, driving licence, ITS, traffic agent

Contact person

Silja Ruokola, Eeva Ovaska

Language of the report

Finnish

Other information
Abstract

The Ministry of Transport and Communications invited 13 schools to join in the Young People Working for Traffic Safety project. The partner schools undertook to participate in the project in school years 2014–2015 and 2015–2016. The young people involved in the project were called “traffic agents”. The project organised joint events to discuss how traffic safety for young people could be improved. Young people were also consulted and included in the drafting of legislation (comprehensive reform of the Road Traffic Act and initiation of the driver training reform).

The project was highly successful in achieving its objectives. The traffic agents’ commitment to the project and their capabilities for in-depth consideration of road safety issues exceeded expectations. The young people had the opportunity of gaining a comprehensive understanding of how the authorities work, how laws are crafted, and when the right moment for exerting influence is.

The Young People Working for Traffic Safety project laid a good foundation for continuing and developing consultations with young people in legislative projects. The project was implemented in cooperation by the Ministry of Transport and Communications, the Finnish Transport Safety Agency Trafi, the Central Organisation for Traffic Safety in Finland and the police.

Sisällysluettelo

1.	Johdanto	2
2.	Hankkeen tapahtumat	3
2.1	Yhteiset tapahtumat	3
2.1.1	Valmennuspäivä 13.11.2014.....	3
2.1.2	Seminaari 27.–28.4.2015: tieliikennelain kokonaisuudistus	4
2.1.3	Seminaari 16.11.2015: kuljettajakoulutus.....	6
2.1.4	Huippukokous 17.5.2016.....	6
2.2	Alueelliset tapahtumat	7
3.	Liikennealan uudistusten käsittely	9
3.1	Tieliikennelain kokonaisuudistus.....	9
3.2	Tulevaisuuden liikenne (MaaS, uudet liikennevälineet).....	11
3.3	Kuljettajakoulutusudistus	13
4.	Arvioita tavoitteiden toteutumisesta	15
5.	Johtopäätöksiä	16
Liitteet	.....	18
Nuorten ääni -hankkeen videot YouTubessa.....		18
Osallistujat		18
Kummikoulujen raportteja		21

1. Johdanto

Kesällä 2014 sattui useita vakavia nuorten liikenneonnettomuuksia. Synkkien uutisten seurauksena silloinen liikenne- ja kuntaministeri Paula Risikko päätti käynnistää Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle -hankkeen. Hankkeeseen pyydettiin mukaan kouluja ja oppilaitoksia eri puolilta Suomea, erilaisista liikenneympäristöistä maaseudulta suuriin kaupunkeihin, etsimään uusia keinoja nuorten liikenneturvallisuuden parantamiseksi.

Hankkeen tavoitteena oli saada nuoret mukaan pohtimaan liikenneturvallisuuskysymyksiä ja ottamaan vastuuta liikennesääntöjen noudattamisesta. Nuoria haluttiin myös kuulla tieliikennelain kokonaisuudistuksessa ja kuljettajakoulutusuudistuksen valmistelussa. Säädöksiä pyritään kehittämään niin, että kaikkien tienkäyttäjien tieliikenneturvallisuustilanne voisi edelleen parantua. Tavoitteena oli myös saada hyödyllistä kokemusta nuorten kanssa työskentelystä liikenne- ja viestintäministeriön muita lakihankkeita varten.

Hankkeen yhteisissä tapahtumissa käsiteltiin sitä, miten nuorten liikenneturvallisuutta voitaisiin parantaa. Lisäksi nuoria kuultiin ja osallistettiin lainsäädäntövalmisteluun (tieliikennelain kokonaisuudistus ja kuljettajakoulutusuudistuksen aloitus).

Seuraavat 13 koulua osallistuivat hankkeeseen:

- 2 alakoulua (Turengin alakoulu, Kivistön koulu)
- 4 yläkoulua (Kemin Hepolan yläkoulu, Seinäjoen lyseo, Takahuhdin koulu, Nilsin yhtiäiskoulu)
- 3 lukiota (Oulun lyseon lukio, Lahden yhteiskoulun lukio, Haukilahden lukio)
- 4 ammattikoulua (Koulutuskeskus Sedu, Savonlinnan ammatti- ja aikuisopisto, Pohjoisen Keski-Suomen ammattiopisto, Länsirannikon koulutus WinNova).

Kummikoulut sitoutuivat olemaan mukana hankkeessa lukuvuodet 2014–2015 ja 2015–2016. Mukana olevia nuoria kutsuttiin ”liikenneagenteiksi”.

Hankkeen toteuttivat yhteistyössä liikenne- ja viestintäministeriö, Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi, Liikenneturva ja poliisi. Valmisteluryhmän tehtävänä oli järjestää 1-2 kertaa vuodessa yhteistilaisuus Helsingissä ja koulujen niin toivoessa osallistua koulujen järjestämiin liikenneturvallisuustapahtumiin eri puolilla Suomea.

Hankkeen toteuttamiseen varattiin yhteensä 55 000 euroa vuosille 2014–2016 liikenne- ja viestintäministeriön hankerahoituksesta.

2. Hankkeen tapahtumat

2.1 Yhteiset tapahtumat

2.1.1 Valmennuspäivä 13.11.2014

Nuorten ääni liikenneturvallisuukselle -hanke käynnistettiin liikenne- ja viestintäministeriössä järjestetyllä valmennuspäivällä 13.11.2014. Kukin kummikouluksi kutsuttu koulu saapui ministeriöön yhden opettajan ja kahden liikenneagentin voimin. Liikenne- ja kuntaministeri Paula Risikko avasi tilaisuuden, minkä jälkeen ohjelmassa oli tutustumista hankkeeseen, toisiin liikenneagentteihin ja järjestäjiin. Lisäksi nuoret pääsivät heti perehtymään ja pohtimaan liikenneturvallisuuskysymyksiä erilaisilla toimintapisteillä sekä ryhmäkeskusteluissa.

Valmennuspäivään osallistui iltapäivällä yläkoulujen ja toisen asteen oppilaitosten edustajien lisäksi Turengin alakoulun liikenneagenttiluokka opettaja Minna Nordströmin johdolla. Alakoululaisten kiertäessä toimintapisteitä, jatkoivat yläkoululaiset, lukiolaiset, ammattikoululaiset ja opettajat nuorten liikenneturvallisuuskysymysten käsittelyä ryhmissä. Ryhmät pohtivat muun muassa pyöräilykypärän käyttöä, mopoja ja mopoautoja, päihteitä ja promillerajoja sekä turvavyön käyttöä ja ajonopeuksia. Päivän aikana nuoret kuulivat myös tieliikennelain kokonaisuudesta vastaavan liikenneneuvos Kimmo Kiisksen esityksen siitä, miten laki valmistuu.

"Kutsu kummikouluksi, Nuorten ääni liikenneturvallisuukselle. Tästä kutsusta kaikki sai alkunsa. Oli aika lähteä etsimään uusia keinoja nuorten turvallisuuden kohentamiseksi."

- Jasperi Halme ja Aino Aaltojärvi Takahuudin koulu

"Paikalle oli järjestetty erilaisia tutustumispisteitä, joilla kävimme vuorotellen. Mieleenpainuvien kohde oli varmaankin norsuvaaka, jolla konkretisoitui selvästi, kuinka paljon ihminen painaa, jos auto törmää 50 km/h vauhdissa, eikä matkustaja käytä turvavyötä. Paikalla sai myös kuvauttaa itsensä mieleisessään pyöräilykypärässä. Yllätykseksemme pyöräilykypäriä on lukuisia muitakin malleja kuin vain se tavallinen. Saimme myös kysellä poliisilta liikenne- ja alkoholisioista sekä testailla erilaisten heijastimien tehokkuutta".

- Pipsa Räsänen, Taneli Juutinen sekä Kaisa Tannerma, Kemin Hepolan koulu

"Olemme hankkeen aikana käsitelleet tilaisuuksissa lainsäädäntöä, mikä on osoittautunut pitkäksi prosessiksi. Lain pätevyys täytyy tarkistuttaa, kerätä mielipiteitä ja hyväksyttää eduskunnassa. Paljon muitakin vaiheita on, mutta nämä vain esimerkiksi. Vastakkaiset mielipiteet vaikeuttavat lainsäätämisen etenemistä. Tämän asian olemme huomanneet väitellessämme hankkeen aikana, kuten kypäräkäyttö pyöräillessä ja mopon paikka ajoradalla."

- Aki Parviainen ja Johannes Varamäki, Seinäjoen lyseo

"Ryhmätöiden purussa ainakin opettajaan teki vaikutuksen nuorten esitykset ja monipuolinen ajattelu. Oli myös mahtavaa nähdä oman lukion opiskelijat reippaasti osallistumassa keskusteluun isossa auditoriossa. Vaikka tilaisuus kesti paljon pidempään kuin tavallinen koulupäivä, mitään napinaa ei kuultu."

- Juha Virta, opettaja, Haukilahden lukio

2.1.2 Seminaari 27.–28.4.2015: tieliikennelain kokonaisuudistus

Toinen nuorten ääni liikenneturvallisuudelle -yhteistapahtuma järjestettiin 27.–28.4.2015 Helsingissä ministeriön tiloissa. Tällä kertaa liikenneagenttien kokoontuminen järjestettiin kaksipäiväisenä seminaarina, jossa keskeisenä teemana oli tieliikennelain kokonaisuudistus ja liikennesäännöt. Tilaisuus käynnistettiin kuitenkin pohtimalla liikkumisen tulevaisuutta yhdessä Tekesissä liikenne palveluna -konseptin parissa työskentelevän liikenneinsinööri Sonja Heikkilän kanssa. Tieliikennelain kokonaisuudistuksen käsittely aloitettiin Kimmo Kiisken ja Mikko Karhusen pitämällä esittelyllä. Nuorille oli jo ennakoon toimitettu materiaalia, jossa esiteltiin ehdotuksia liikennesääntöjen uudistamiseksi. Nuoret työskentelivät ryhmissä ja kokosivat huomioita tieliikennelain pykäläehdotuksista. Opettajat toimivat ryhmissä keskustelua tukien ja auttaen nuorten näkemysten kirjaamisessa. Lopuksi ryhmätöiden tulokset käytiin yhdessä läpi.

Illalla liikenneagentit suuntasivat yhdessä Suomenlinnaan, jossa ohjelmassa oli opastettu kierros saaren historiaan ja nähtävyyksiin sekä yhteinen illallinen.

Seminaarin toisena päivänä syvennyttiin tieliikennelaki-teemoihin ja jalostettiin kantoja eri teemoista järjestettyjen väittelyiden muodossa. Myös opettajat pääsivät väittelemään keskenään. Tapahtuman päätteeksi koko porukka kävi tutustumassa Vantaan ajoharjoitteluradan Turvallisuustaloon.

"Nämä kaksi päivää olivat unohtumattomia! Ohjelman kruunasi opastettu Suomenlinnan kierros ja kolmen ruokalajin illallinen Panimoravintolassa. Muuten ensimmäinen päivä oli hiukan raskas, kun olimmehan me sentään monen monta tuntia käyttäneet aivojamme tärkeiden asioiden pohtimiseen. Seuraavana päivänä suunnatessamme Vantaalle tunnelma oli jo todella rento. Siellä saimme mm. testata kuinka järkeviä olemme liikenteessä sellaisen radan muodossa, jossa täytyi vastata erilaisiin kysymyksiin."

- Venla Kallio, Oulun Lyseon lukio

"Tieliikennelaissa tulisi erityisesti huomioida mopoautojen turvallisuus, mikäli niiden laillisuus katsotaan edelleen hyväksyttäväksi. Mopoautojen vaihtoehtoinen ajoneuvo voisi tulevaisuudessa olla pienauto, mikä lisäisi auton sekä sen kuljettajan turvallisuutta. Lisäksi mopoautojen nopeusrajoitusta olisi hyvä nostaa n. 70–80 km/h vauhtiin, jotta sen kuljettaminen muun liikenteen ohella olisi helpompaa."

- Merike Mauring ja Joonas Silvennoinen, Lahden yhteiskoulu

"Seuraavana päivänä työskentely Liikenneministeriössä jatkui ryhmätöillä. Päivän aluksi silloinen liikenneministeri Paula Risikko kävi avaamassa päivän. Hän kätteli jokaisen paikalla olijan, se oli arvokas kokemus ja sai meidät entistä vakuuttuneemmaksi siitä, että olimme tekemässä arvokasta työtä."

- Pipsa Räsänen, Taneli Juutinen sekä Kaisa Tannerma, Kemin Hepolan koulu

2.1.3 Seminaari 16.11.2015: kuljettajakoulutus

Marraskuussa 2015 liikenneagentit kokoontuivat pohtimaan kuljettajakoulutuksen uudistamista Helsinkiin Liikenteen turvallisuusvirasto Trafin tiloihin. Ohjelma alkoi Trafin pääjohtajan Kari Wihlmanin alkutervehdyksellä, jonka jälkeen Liikenneturvan Pasi Anteroinen näytti agenteille vasta valmistuneen ja vielä tuolloin julkaisemattoman #rohkeerattijuopumuskampanjan videon. Pasi kertoi nuorille liikenneturvallisuuskampanjan valmistelusta laajemminkin, ja avasi kampanjoiden valmistelussa tehtäviä valintoja ja ratkaisua. Päivän varsinaista teemaa käsiteltiin ryhmissä niin, että yläkoululaiset pohtivat mopon ja mopoauton kuljettajaopetusta ja -tutkintoa ja toisen asteen opiskelijat auton kuljettajaopetusta ja -tutkintoa. Ryhmätöiden purun jälkeen ohjelmassa oli vierailu tieliikenteen ohjauskeskukseen Liikennevirastoon.

"Ryhmät olivat miettineet aiheitaan tarkasti ja tietoa ja vastauksia kysymyksiin löytyi paljon. Koko muu ryhmä kuunteli ja esitti kysymyksiä. Myös henkilökunta ja alan ammattilaiset kyseenalaistivat ryhmien mielipiteitä. Se sai kaikki ajattelemaan asioita tarkemmin. Kaikki esitelmät olivat mielenkiintoisia ja keskustelua riitti pitkäksi aikaa. Me opimme paljon uutta liikenteessä liikkumisesta ja siihen liittyvästä vastuusta. Lähes koko ryhmä oli yksimielinen siitä, että esimerkiksi autokorttia ei pitäisi myöntää vielä 16-vuotiaalle."

- Aura Savolainen ja Iida Pirskanen, Nilsiän yhtenäiskoulu ja lukio

"Kuljettajakoulutuksesta keskustelu oli mielenkiintoista, koska se oli tuoreen ajokortin omaavana ajankohtainen aihe, ja kokemukset olivat tuoreita. Iltapäivällä kävimme tieliikennekeskuksessa ihmettelemässä koko eteläisen Suomen liikenteenohjausjärjestelmiä."

- Matias Kylmänen, Oulun Lyseon lukio

Oli todella mielenkiintoista päästä näkemään miten liikennettä, tunneleita jne. valvotaan, jotta liikenne sujuisi jouhevasti."

- Pipsa Räsänen, Taneli Juutinen sekä Kaisa Tannerma, Kemin Hepolan koulu

2.1.4 Huippukokous 17.5.2016

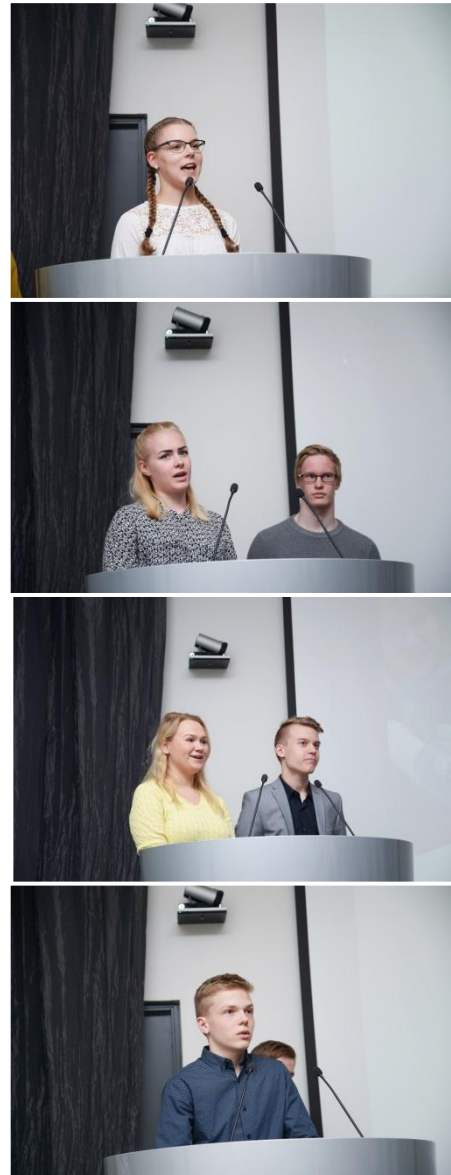
Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle -hanke päätettiin 17.5.2016 Trafissa järjestetyllä huippukokouksella. Hankkeen käynnistäjä varapuhemies Paula Risikko toivotti osallistujat tervetulleiksi huippukokoukseen ja osallistui aamupäivän keskusteluihin nuorten kanssa.

Huippukokouksessa käytiin nuorten, opettajien ja järjestäjien kanssa läpi mennyttä hanketta. Kukin koulu esitteli vuorollaan kokemuksiaan ja arvioitaan hankkeen onnistumisesta. Nuoret kertoivat myös hankkeen näkymisestä omissa kouluissaan ja kouluissa järjestetyistä liikenneturvallisuustapahtumista. SAMI:ssa oli toteutettu liikennesääntöaiheinen kysely kaikille opiskelijoille, jonka tuloksia mukana ollut opettaja esitteli. Myös Seinäjoen lyseon liikenneagentit olivat tehneet kyselyn, jonka kautta muutkin koulun oppilaat pääsivät ottamaan kantaa hankkeessa käsiteltyihin kysymyksiin.

Keväällä 2015 järjestettyä kaksipäiväistä seminaaria pidettiin hankkeen onnistuneimpana tapahtumana. Se oli samalla myös haastavin tapahtuma, sillä nuoria oli pyydetty ennakolta perehtymään heille toimitettuun liikennesääntöjä koskevaan tieliikennelakimateriaaliin, ja kysymysten pohtimiseen käytettiin runsaasti aikaa. Tämä oli liikenneagenttien mielestä ollut kuitenkin onnistuneinta nuorten äänen kuulemista hankkeessa. Osa liikenneagenteista katsoi, että mahdollisuus antaa kantoja enemmän myös kirjallisessa muodossa olisi ollut hyväksi vaikuttamismahdollisuuksille. Liikenne- ja viestintäministeriö aikookin pyytää hallituksen esitykseen tieliikennelain uudistuksesta lausuntoja hankkeen kummikouluilta ja liikenneagenteilta syksyllä 2016.

Huippukokous ja koko hanke päättyi uusien sähköisten liikkumisvälineiden kuten Segwayn, sähköpotkulaudan ja sähköavusteisen polkupyörän kokeilemiseen. Kahden lukuvuoden hanke päättyi iloisissa tunnelmissa. Hankkeeseen osallistuneet nuoret olivat antaneet arvokkaan panoksen nuorten liikenneturvallisuuden kehittämiseksi ja oppineet samalla paljon itse. Myös järjestäville tahoille kertyi paljon kokemusta nuorten kanssa toimimisesta.

2.2 Alueelliset tapahtumat

Liikenne- ja viestintäministeriö, Trafi ja Liikenneturva järjestivät **Seinäjoella** Kivistön alakoululla sekä Seinäjoen lyseolla tapahtumapäivän osana Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle -hanketta. Aamupäivällä järjestettiin toiminnallinen päivä alakoulun oppilaille ja iltapäivällä keskusteltiin yläkoulun oppilaiden kanssa. Liikenne- ja kuntaministeri Paula Risikko osallistui ohjelmaan niin ala- kuin yläkoululla. Yläkoulun oppilaat pääsivät kokeilemaan myös pyörähtävää autoa koulun pihassa. Alakoululla järjestettiin Sinä teet suojatien -tapahtuma. Nuorten ääni -hanketta edustivat liikenne- ja viestintäministeriöstä Eeva Ovaska, Trafista Marita Löytty, Jussi Pohjonen ja Inkeri Parkkari, Liikenneturvasta Pasi Anteroine ja paikallisia kouluttajia sekä poliisista Tomi Mäenpää.

Turengin alakoulu sai 10.9.2015 järjestettyyn liikenneturvallisuuspäiväänsä vieraakseen Helsingin poliisisoittokunnan Nallekoplan, joka tarjosi musiikkia ja liikennevalistusta Turengin alakoululaisille. Lisäksi tapahtumassa sai kokeilla tarkkaamattomuusmattoa ja kiertää

luokissa eri teemapisteillä. Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle -hanketta tapahtumassa edusti Trafín Jussi Pohjonen.

Nilsin yhtenäiskoulussa järjestettiin 28.9.2015 liikenneturvallisuuspäivä, jonka toteutukseen osallistuivat Liikenneturva, Poliisi, Nilsin Autokoulu, SPR, Nilsin Urheiluautoilijat, nuorisotoimi ja itse koulu. Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle -hanketta tapahtumassa edustivat Jussi Pohjonen Trafista sekä koulun omat liikenneagentit. Tapahtumassa oli liikenneturvallisuusaiheisia toimintapisteitä sekä kaikille yhteinen mopoaiheinen luento.

Lahden yhteiskoulun lukiossa järjestettiin liikenneturvallisuuspäivä 7.10.2015. Tapahtumassa rasteja järjestivät Liikenneturva, poliisi, Lahden seudun autokoulut sekä opiskelijakunnan hallitus. Kimmo Kiiski liikenne- ja viestintäministeriöstä kertoi lukiolaisille lain valmistelusta sekä tieliikennelain kokonaisuudistuksesta. Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle -hanketta edusti myös Inkeri Parkkari Trafista.

Kemin Hepolan koulu järjesti yhteistyössä Liikenneturvan, paikallispoliisin ja Lapin pelastuslaitoksen kanssa liikenneturvallisuuspäivän 15.3.2016. Myös liikenne- ja viestintäministeriön Leif Beilinson ja Trafín Mika Hotti osallistuivat tapahtuman järjestämiseen. Aamupäivällä pienimmille koululaisille (1.-3.-luokkalaisille) esiteltiin koulun pihalla poliisin ja palokunnan toimintaa – paikalla oli tutustumiskohteina sekä poliisi- että paloauto. Leif piti aamupäivällä 4.-6.-luokkalaisille esitelmän jalankulkua avustavista välineistä ja kevyistä sähköajoneuvoista – näitä ei kukaan ollut vielä Kemin kaduilla nähnyt. Sen jälkeen koululaiset jaettiin kahteen ryhmään, joissa mietittiin ryhmissä turvallisuuden parantamista henkilöautolla matkatessa ja toisaalta kouluteiden vaaroja. Yläkoulu oli aamupäivän seitsemässä eri teematilaisuudessa eri luokahuoneissa. Iltapäivällä vanhimmat luokat (7.-9.) kiersivät liikuntasalissa viidessä eri pisteessä, joita isännöivät mm pelastuslaitos, poliisi, Liikenneturva sekä Trafi ja LVM. Monella pisteellä puhuttiin mopoasista – myös LVM:n ja Trafín pisteellä keskusteltiin lähinnä mopojen ajo-oikeudesta, koulutuksesta ja mahdollisista muutoksista esim. auton ajoharjoittelun aikaistamisesta. Leifille ja Mikalle selvisi mm. että mopoauto ei ole lainkaan suosittu Kemissä sen sijaan normaali 2-pyöräinen kiinnostaa kovasti. Lisäksi keskusteltiin kännyköiden käytöstä liikenteessä.

Länsirannikon koulutuskeskus WinNova järjesti opiskelijoilleen **Raumalla** liikenneturvallisuuspäivän 15.3.2016. Opiskelijat kiersivät neljällä eri rastipisteellä, minkä lisäksi tapahtumassa pääsi kokeilemaan pyörähtävää autoa. Liikenneturvan Tapio Heiskanen edusti Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle -hanketta. Tapion pitämällä rastilla WinNovan opiskelijat pääsivät pohtimaan samoja tieliikennelain uudistamiseen ja kuljettajakoulutukseen liittyviä kysymyksiä kuin Nuorten ääni -hankkeen yhteistapahtumassa oli pohdittu. Rauman tapahtumaan osallistuneet nuoret olivat esimerkiksi sitä mieltä, ettei ajoharjoittelun ikäraja tulisi laskea 16 vuoteen ja että mopon paikan ajoradalla taajamassa pitäisi olla ajoradan keskellä. Selkein yksimielisyys rastilla käyneiden nuorten kesken oli heijastinsäännöstä: sitä pitäisi muuttaa velvoittavammaksi ja heijastimen käyttämättömyydestä pitäisi sakottaa. Esimerkkinä esiin nostettiin, että virtsaamisesta yleisellä paikalla saa sakkoa, mutta ei heijastimen puuttumisesta, vaikka jälkimmäinen on vaarallisempaa.

Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle -hankkeen SAMI-tapahtuma **Savonlinnan** ammatti- ja aikuisopistossa järjestettiin 21.4.2016. Aamupäivällä ykkösluokkalaiset kiersivät liikenneturvallisuutta käsittelevillä rastipisteillä. Turvavyöteeman rastilla sai esimerkiksi kokeilla törmäyspainaavaa. Toisella rastilla taas käsiteltiin tarkkaamattomuutta liikenteessä. Iltapäivällä SAMI:n auditoriossa pidettiin kaikille opiskelijoille, opettajille ja henkilöstölle yhteinen tilaisuus. Tilaisuudessa SAMI:n liikenneagentit kertoivat Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle -hankkeesta ja SAMI:n osallistumisesta siihen, minkä lisäksi

Liikenneturvan ja poliisin edustajat pitivät omat puheenvuoronsa. Nuorten ääni -hanketta tapahtumassa edusti Liikenneturvan Eini Karvonen.

3. Liikennealan uudistusten käsittely

3.1 Tieliikennelain kokonaisuudistus

Nuorten viestit

- Pyöräilykypärän käyttöä tulee edistää, mutta ei pakkoa eikä rangaistusta lakiin.
- Nuorten ja lasten vaatteisiin heijastimet.
- Mopoille omat pysäköintipaikat.
- Kannattaako ajoharjoittelua aloittaa 16-vuotiaana?

Liikenne- ja viestintäministeriössä on valmisteilla tieliikennelain kokonaisuudistus. Nykyisin voimassa oleva laki on yli 30 vuotta vanha, ja lain yhtenäinen rakenne on kärsinyt vuosien varrella tehdyistä useista muutoksista. Laki sisältää laajoja säädöskokonaisuuksia, joissa määrätään esimerkiksi liikennesäännöistä, jalankulusta ja pyöräilystä, ajoneuvon käytöstä tiellä sekä liikenteen valvonnasta ja liikenne rikkomuksista. Tieliikennelain uudistushanke alkoi vuonna 2013 ja hallituksen esitysten on tarkoitus olla valmiina eduskunnan käsiteltäviksi syksyllä 2016.

Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle -hankkeen toisessa yhteistapahtumassa keväällä 2015 nuoret pohtivat liikennesääntöjen uudistamista. Ministeriön tieliikennelain uudistusta valmistelevat asiantuntijat olivat etukäteen pohtineet, mitkä säännöt ovat erityisesti nuoria koskevia, ja valmistelee nuorille toimitetun ennakkomateriaalin, jotta kysymykset tulisivat nuorille tutuksi jo ennen tapahtumaa. Tieliikennelakiasiantuntijat olivat myös mukana tapahtumassa kuuntelemassa ja keskustelemassa nuorten kanssa.

Nuorisolain 8 §:n mukaan nuoria on kuultava heitä koskeissa asioissa. Tieliikennelain uudistuksen kannalta Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle -hanke ei ole vielä ohitse, päinvastoin. Nuorten ja kummikoulujen tärkein ja nuorisolain mukainen tehtävä tulee käsille siinä vaiheessa, kun lakiesityksestä lausutaan kirjallisesti. Liikenne- ja viestintäministeriön tarkoituksena on lähettää lakiluonnoksesta lausuntopyyntö hankkeessa mukana olleille kummikouluille ja Suomen Nuorisovaltuustojen Liitto - Nuva Ry:lle syksyllä 2016. Hankkeessa liikenneagentteja on valmisteltu ottamaan kantaa ja edustamaan Suomen nuorisoa lainsäädännön valmistelussa.

Liikenneagentit paneutuivat ryhmissä pyöräilyä, jalankulkua ja mopoilua koskeviin liikennesääntöihin. Lisäksi pohdittiin sopivaa ikää henkilöautolla ajamisen harjoittelun aloittamiselle. Ryhmätöiden tuloksia:

Pyöräily

Pyöräilyä koskevien liikennesääntöjen osalta nuoret olivat yksimielisiä siitä, että ajoradan ylittäminen suojatietä pitkin pyörällä ajaen tulisi sallia, koska niin kaikki tekevät jo nykyisinkin

eivätkä nuoret nähneet siinä ongelmaa. Myös pyöräilykypäräsäännöstä vallitsi varsin laaja yksimielisyys. Nykyisen säännön mukaan pyöräilykypärää tulisi yleensä käyttää, mutta käyttämättömyydestä ei rangaista. Nuoret eivät kannattaneet nykyisen säännön tiukentamista. Nuorten mielestä kypärän käyttöä tulee edistää, mutta pakottaminen tai rangaistukset eivät ole tarpeen. He katsoivat, että poliisien on käytettävä resurssinsa muuhun kuin kypärän käytön valvomiseen.

Nuorten kannat pyöräilyn väistämissääntöihin vaihtelivat. Yksi ryhmä kannatti sääntöä, jonka mukaan pyöräilijä väistäisi aina, ja toinen taas sääntöä, jonka mukaan pyöräilijää väistetään aina. Kolmas ryhmä oli sen kannalla, että oikealta tulevaa väistettäisiin aina. Kaikki nuoret korostivat kuitenkin tarvetta säännölle, joka kaikkien olisi helppo oppia ja muistaa. Myös tienkäyttäjien omaa maalaisjärkeä ja tilannetajua korostettiin.

Polkupyörän kuljettaminen jalkakäytävällä jakoi mielipiteitä. Yksi ryhmistä sallisi jalkakäytävällä pyöräilyn 15 ikävuoteen asti, koska silloin usein hankitaan mopokortti, minkä myötä liikennesäännöt tunnetaan paremmin ja osataan muutenkin liikkua paremmin liikenteen seassa. Kaksi muuta ryhmää taas sallisi jalkakäytävällä pyöräilyn jalankulkijoiden ehdoilla kaikille, jos jalkakäytävä olisi tarpeeksi leveä ja tilaa olisi riittävästi. Esiin nostettiin, että etenkin maaseudulla jalkakäytävät ovat usein hyvin hiljaisia, jolloin jalkakäytävällä pyöräilemisestä ei olisi mitään haittaa. Kaksi ryhmää kannatti nykyisen säännön säilyttämistä. 13-vuotiaan kykyä ajaa ajoradalla autojen seassa kuitenkin pohdittiin, mutta vastauksena nähtiin riittävän ajoissa kouluissa aloitettava opetus, johon voisi kuulua alasteella pyöräilykortin suorittaminen. Pyöräilykorttiin kuuluisi liikennesääntöjen ja -merkkien opettelua ja esimerkiksi pyöräilykypärän käytön käsittelyä.

Jalankulku

Suurin osa nuorista katsoi, että voimassa oleva suositusluonteinen heijastinsääntö on hyvä nykyisellään. Heijastimen käyttämättömyydestä ei rangaista. Osa kuitenkin piti tiukentamista hyvänä ideana. Ehdotettiin esimerkiksi sitä, että heijastimen käyttämättömyydestä voisi olla seurauksena huomautus. Niin nykyisen säännön kannalla olevat kuin tiukentamista kannattavat pohtivat heijastinten kiinnittämistä lasten ja nuorten vaatteisiin valmistusvaiheessa. Nuoret katsoivat, että tämä voisi olla valmistajaa koskeva velvollisuus, jota myös valvottaisiin. Heijastinten tulisi olla CE-merkinnän saaneita.

Enemmistö nuorista ei muuttaisi sääntöä, jonka mukaan jalankulkijalla on velvollisuus ylittää ajorata suojatietä käyttäen, jos sellainen on lähellä. Nuoret katsoivat, että nykyisessä säännössä on jo riittävästi joustonvaraa, ja jos velvoite poistettaisiin, voisi syntyä paljon lisää vaaratilanteita. Yksi ryhmä oli kuitenkin säännöstä luopumisen kannalla. Ryhmässä katsottiin, että vapaampi ylitys olisi hyvä, sillä varsinkin hiljaisilla paikkakunnilla suojateitä ei ole järkeä lähteä etsimään.

Nykyisin ajoneuvon kuljettajan on annettava esteetön kulku jalankulkijalle, joka on suojatiellä tai astumassa sille. Liikenneagentit eivät muuttaisi suojatiesääntöä. Säännön noudattamisen edistämiseksi pohdittiin esimerkiksi hidasteiden lisäämistä ja alhaisempien nopeusrajoitusten asettamista suojateiden läheisyyteen. Suojatiesääntöä olisi nuorten mielestä myös korostettava enemmän autokouluissa. Yksi ryhmä pohti, ovatko suomalaiset vain niin itsekkäitä, että eivät anna tietä, vaikka esteetön kulku suojatielle olisi jalankulkijalle hyvä asia.

Mopoilu

Nykyisen säännön mukaan mopon on ajettava ajoradan oikeassa reunassa tai pientareella. Noin puolet liikenneagenttinuorista ei siirtäisi mopoja keskelle ajorataa edes taajamissa. He katsoivat, että keskellä ajaminen hidastaisi muuta liikennettä ja aiheuttaisi ruuhkia. Pohdittiin esimerkiksi, että ilmaisu ”ajopaikka voi olla myös oikealla” voisi myös olla hyvä sanamuoto. Toinen puoli katsoi, että taajamassa mopon paikka voisi olla ajoradan keskellä, jolloin autoilijat ottaisivat mopon paremmin huomioon ja mopoilijan ryhmittäminen vasemmalle kääntymistä varten helpottuisi.

Myös kysymys mopon pysäköinnistä jakoi nuorten mielipiteitä jonkin verran. Nykyisin mopon pysäköiminen on sallittua jalkakäytävälle. Kävelykadulle mopoa ei saa pysäköidä. Esiin tuotiin ensinnäkin, että osa hankkii mopon siitä syystä, että se on helppo pysäköidä. Toisaalta taas katsottiin, että mopoille tulisi olla omat pysäköintipaikat, etteivät ne kilpailisi moottoripyörien pysäköintipaikoista.

Henkilöauton ajo-oikeus

Ennakkomateriaalissa esiin nostettu mahdollisuus ajoharjoittelun aloittamiseen jo 16-vuotiaana ei saanut varauksetonta kannatusta. Kaksi neljästä kantaa ottaneesta ryhmästä katsoi, että harjoitteluajan pidentyminen olisi myönteinen asia, jos ajoa aina valvoisi joku. Perheet voisivat säästää rahaa, kun nuorille ei tarvitsisi hankkia erillistä mopoautoa. Nuoret siis vaatisivat 16-vuotiaan ajamisen tapahtuvan aina jonkun valvonnassa. Lisäksi vaadittaisiin nopeusrajoitus, kolmio nuoren ajamaan autoon ja vanhempien lupa. Ajo-harjoittelulupaa 16-vuotiaille kannattavatkin nuoret kuitenkin pohtivat sitä, onko 16-vuotias tarpeeksi kypsä auton rattiin.

Yksi ryhmistä ei ollut yksimielinen kannastaan. Yksi nuori oli varsin tiukasti ehdotusta vastaan, sillä hän katsoi oman kokemuksensa perusteella, etteivät 16-vuotiaat ole vielä tarpeeksi fiksuja ja vastuullisia tavallisen henkilöauton kuljettajiksi. Samassa ryhmässä opettajat kuitenkin sallisivat ajoharjoittelun aloittamisen nykyistä nuorempana, ainakin oppilaitoksissa. Kun ammattikouluihin mennään tällä hetkellä opiskelemaan esimerkiksi logistiikkaa, ei ensimmäisen puolentoista vuoden aikana pääse rattiin ollenkaan. Tässä ei opettajien mielestä ole järkeä.

Neljäs ryhmä katsoi, että sääntöä ei ole tarvetta muuttaa, sillä ajoharjoittelun voi nykyäänkin aloittaa jo 17-vuotiaana. Tämä ryhmä katsoi, että ehdotus ei toimisi Suomessa, koska täällä on paljon mutkaisia ja pieniä teitä ja koska suuri osa autoista on manuaalivaihteisia.

3.2 Tulevaisuuden liikenne (MaaS, uudet liikennevälineet)

Nuorten viestit

- MaaS:ssa on mahdollisuuksia.
- Liikenteestä tulisi turvallisempaa ja ympäristöystävällisempää.
- Palvelut toimitaisivat parhaiten suurissa kaupungeissa.
- Mitkä ovat maaseudun mahdollisuudet ja kuljetusten luotettavuus?

Hankkeen toisessa yhteistapahtumassa liikenneinsinööri Sonja Heikkilä Tekesistä piti nuorille esityksen liikenne palveluna -konseptista. Liikenteessä tavoitellaan pitkällä aikavälillä

muutosta, jonka myötä liikenne muuttuu kokonaisvaltaiseksi palveluksi (Mobility as a Service, MaaS). Tarkoitus on, että kaikki kulkuvälineet voidaan ottaa mukaan uusien liikkumispalveluoperaattorien ratkaisuihin ja ovelta ovelle -palveluksi. Kyse on siitä, että yhdistetään mm. metro-, bussi-, juna- ja raitiovaunuliikenne, taksit, kimpapakyydit ja kaupunkipyörät ”saman katon alle”, yhteen älypuhelimien kautta käytettävään sovellukseen.

Liikenneagenteille oli nopeasti selvää, mistä liikenne palveluna -ajattelussa on kyse. Nuoret vertasivat suunniteltua sovellusta Reittiopas-tyyliseen palveluun, joka olisi laajennettu ketjuttamaan julkisen liikenteen kulkuneuvojen lisäksi matkoille myös esimerkiksi kimppakyytejä, taksimatkoja tai pyöräilyosuuksia. Kaikkien nuorten mielestä konsepti kuulostaa hienolta, jos se vaan toimisi käytännössä. Nuoret uskoivat, että liikenteestä voisi tulla turvallisempaa, jos vain autoilusta tykkäävien tarvitsisi ajaa. Myös ammattikuljettajien määrän arveltiin voivan lisääntyä. Palvelu olisi lisäksi hyväksi ympäristölle, kun kaikkien ei olisi enää tarvetta omistaa omaa autoa.

Epäilyksiä nuorissa herätti ennen kaikkea palvelun toimintavarmuus, ja se miten palvelu voisi toimia harvemmin asutuilla alueilla, kuten maaseudulla.

Nuoret uskovat, että palvelu toimisi parhaiten suurissa kaupungeissa, mutta toimimiseen maaseudulla ei uskottu yhtä vankasti. Ryhmät toivat esiin, että bussien vuorovälit maaseudulla ovat jo nyt pitkät, eikä reittejä ole monta. Keskusteluissa nousi esiin huoli siitä, että julkinen liikenne maaseudulla heikentyisi entisestään, jos ihmiset siirtyvät käyttämään vain yksityisiä liikennesovelluksen kautta tilattuja kyytejä. Myös taksien tulevaisuus mietitytti. Toisaalta myöskään yksityistä liikennettä ei hiljaisimmissa paikoissa juuri ole, joten julkista liikennettä täydentävien yksityisten kyytien saatavuuskin arvelutti. Jo lyhyempikin odottelu-aika saattaisi lisäksi muuttaa ihmisen suunnitelmaa lähteä kotoa, jolloin ilman omaa autoa elävä henkilö voisi eristäytyä kotiinsa ja syrjäytyä yhteiskunnasta.

Ryhmät pohtivat paljon myös sitä, olisiko palvelu luotettava, eli saapuisiko kyyti aina paikalle. Yksi ryhmistä pohti ruuhka-aikojen vaikutusta palvelun toimintaan. Huolena oli, että palvelu voisi ruuhkautua aamuisin ja iltapäivisin vilkkaimman työmatkaliikenteen aikaan. Kestäisikö sovellus ruuhkien aiheuttaman rasituksen ja onnistuisiko kyydin saaminen ruuhka-aikaan? Toisaalta palvelun toiminnan kannalta tärkeää olisi myös ihmisten sitoutuminen siihen. Nuoret miettivät, miten ihmiset saataisiin sitoutumaan oikeasti antamaan ilmoittamansa kyydin tai toisin päin käyttämään tilaamaansa kyytiä. Yhdessä ryhmässä mietittiin, sopivatko kimppakyydit suomalaiselle luonteelle ylipäänsä.

Yksityisten henkilöiden toimiminen kuljettajina aiheutti huolta suhteessa liikenneturvallisuuteen. Mistä voi tietää, että saa turvallisen kuljettajan sovelluksesta tilaamalleen kyydille? Toisaalta esiin nostettiin myös, että kun kaikkien ei tarvitsisi omistaa omaa autoa, auton hankkisivat ehkä vain ne, jotka ovat autoista ja ajamisesta enemmän kiinnostuneita. Tämän seurauksena Suomen autokanta voisi uudistua, ja liikenneturvallisuus parantua. Myös ammattikuljettajien määrä voisi lisääntyä, millä olisi niin ikään positiivisia vaikutuksia liikenneturvallisuuteen.

Nuoret miettivät turvallisuutta pohtiessaan myös sitä, miten vieraaseen ihmiseen voi luottaa. Uskaltaako nuori astua mihin tahansa autoon, jonka sovellus toimittaa paikalle? Jos palveluun lisäksi yhdistetään pakettipalveluita, on mietittävä, miten kyydin tarjoajien luotettavuus varmistetaan tavaran toimittamisessa perille?

Esimerkiksi annettu 300 euron kuukausihinta kuulosti lähes kaikkien nuorten mielestä kohtuuttoman suurelta. Hintaa verrattiin nuorilla nykyisin käytössä olevien bussikorttien kuukausihintoihin, jotka liikkuvat 30–50 euron välillä asuinpaikasta riippuen. Korkeampi hinta

nähtiin kuitenkin perusteltuna aikuisille, joille palvelu olisi vaihtoehto auton omistamiselle. Keskusteluissa painotettiin sitä, että eri kohderyhmille ja eri elämänvaiheisiin tarvitaan erilaisia palveluita.

Tapaamisessa keväällä 2015 sivuttiin myös uusien sähköisten liikennevälineiden ilmestymistä katukuvaan. Esimerkiksi Segwayn osalta nuoret katsoivat, että niihin voitaisiin soveltaa polkupyörän sääntöjä sillä poikkeuksella, että Segwaylla voisi kuitenkin ajaa myös jalkakäytävällä kävelyvauhtia. Segwayn käyttämistä jalkakäytävällä ei kuitenkaan pidetty ongelmattomana, ja nuoret epäilivät etenkin sitä, ajettaisiinko Segwaylla todellisuudessa kävelyvauhtia jalkakäytävillä. Huolena oli jalankulkijoiden turvallisuus, ja mahdolliset törmäykset, joissa jalankulkija voisi saada pahoja vammoja. Nuoret pohtivat, että Segwayn tai esimerkiksi senioriajoneuvon sijoittaminen ajoradalle olisi kuitenkin riskialtista. Myös vaadittavia suojavarusteita ja mahdollista ikärajaa mietittiin. Suurin osa oli kypärän käyttämisen kannalla. Toisaalta mietittiin, että jalankulkuvauhdissa kypäräkäyttö ei ehkä olisi tarpeen. Ainakin yksi ryhmä kannatti 15 vuoden ikärajaa. Yksi ryhmä ei lainkaan sallisi Segwayn käyttöä jalkakäytävillä, joiden he katsoivat olevan niin kapeita, ettei tilaa Segwaylle olisi.

3.3 Kuljettajakoulutusuudistus

Nuorten viestit

- Mopokortin enimmäishinnaksi 200 € ja henkilöauton ajokortin 1000 €.
- Lisää nettimateriaalia ja enemmän simulaattoriopetusta.
- Parempaa asenneopetusta ryhmäpaineen kohtaamiseen.
- Ajokokeen tulee mitata ajotaitoa, toimintaa liikennetilanteissa ja harkintakykyä.
- Ovatko harjoitteluvaihe ja syventävä vaihe tarpeellisia?

Liikenne- ja viestintäministeriö suunnittelee kuljettajakoulutusuudistuksen käynnistämistä. Uudistamistarpeita on selvitetty vuosina 2013 ja 2014 virkamiestyöryhmässä. Työryhmä päätyi raportissaan (Liikenne- ja viestintäministeriön julkaisu 10/2014) suosittelemaan muun muassa tutkintopainotteiseen opetustapaan siirtymistä ja opetuksen räätälöintiä eri tarpeisiin. Uudistuksessa arvioitavaksi tulisivat myös esimerkiksi ikärajakysymykset ja ajoharjoittelun nykyistä aikaisempi aloittaminen. Liikenne- ja viestintäministeriöllä on valmius lähteä uudistamaan kuljettajakoulutusta, ja asiasta haluttiin kuulla nuorten näkemyksiä ja toiveita.

Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle -hankkeen kolmannessa yhteistapahtumassa Helsingissä liikenneagenteilta kysyttiin, miten he haluaisivat oppia ajamaan ja millainen kuljettajatutkinnon tulisi olla. Yläkoululaiset pohtivat mopon ja mopoauton kuljettajaopetusta sekä -tutkintoa, ja toisen asteen opiskelijat keskittyivät henkilöauton kuljettajaopetuksen sekä -tutkinnon järjestämiseen liittyviin kysymyksiin.

Kuljettajaopetuksen osalta keskeisimpiä havaintoja oli se, että opetuksen hintoja pidettiin liian korkeina, mutta toisaalta opetusta haluttiin enemmän riippumatta ajokorttiluokasta. Erityisesti mopo-opetuksen hinta oli kovan kritiikin kohteena, sillä kyseessä oli juuri sellainen ikäluokka, joka koki opetuksen määrien muuttumisen omakohtaisesti. Mopokortin maksimihinnaksi ehdotettiin 200€.

Mopo- ja mopoauto-opetukseen toivottiin myös harjoittelumahdollisuutta opettajan luvalla sekä mahdollisia ajamiseen soveltuvia paikkoja mm. mopoilijoiden tapaamisille (mopomiiteille). Mopon ajo-opetukseen toivottiin myös kahdensuuntaista viestintää. Mopoautoon toivottiin lisää opetusta ja simulaattorit mukaan. Päihdevalistus katsottiin myös mainitsemisen arvoiseksi asiaksi. Nykyistä 15-vuoden ikärajaa pidettiin sopivana.

Opiskelumateriaalia toivottiin kehitettävän. Kirjoja ei koettu enää tarpeellisiksi ja toivottiin, ettei niitä olisi pakko ostaa. Nettimateriaalia kaivattiin lisää. Yhtenä esimerkkinä oppilaiden aktivointiin mainittiin mobiilisovellusten hyödyntäminen oppitunneilla oppilaiden aktivointiin.

Henkilöauton ajokortin hinta sai kovaa kritiikkiä. Enimmäishinnaksi ehdotettiin kokonaisuudessaan 1000€. Samalla kyseenalaistettiin harjoittelu- ja syventävän vaiheen järjestyminen. Kuitenkin samalla toivottiin simulaattoriopetusta ennen oikeaan liikenteeseen siirtymistä ja erityisistä liikennetilanteista, joihin esimerkiksi maalaispaikkakunnilla ei joudu, mm. bussikaistat. Asenneopetusta mm. ryhmäpaineen osalta, tositarinoita onnettomuuksista sekä päihdevalistusta kaivattiin myös lisää. Samoin toivottiin liikenneteemojen laajempaa käsittelyä kouluaineissa.

Pimeän ajon opetus simulaattorilla sai paljon kritiikkiä. Simulaattorit koettiin aivan liian onnettomiksi. Oma tuntuma oli sellainen, että tämä asia peitti alleen jopa simulaattorin hyvät puolet. Simulaattoreita väistämättä verrattiin markkinoilla oleviin peleihin ja niiden toiminnallisuuteen.

Opetusmalliksi ehdotettiin sellaista, että 17-vuotiaana voisi aloittaa harjoittelun ja tehdä ajokokeen, jonka jälkeen voisi aloittaa itsenäisen harjoittelun tietyin rajoituksin tai valvontalaittein seurattuna. 18-vuotiaana saisi sitten oikean ajokortin. Ajokortin saamisen ikärajaa ei haluttu laskettavan. Henkilöauton kuljettajakoulutusta ja -tutkintoa pohtineet toisen asteen opiskelijat eivät haluaisi 16-vuotiaita henkilöauton rattiin.

Kuljettajantutkintojen osalta nuoret totesivat, että ajokokeen tulisi mitata ajotaitoa ja ajattelua sekä kavereiden aiheuttamaa paineen alaisena toimimista ja toimintaa liikennetilanteissa sekä harkintakykyä. Videotehtäviä ja simulaattorimaista teoriakoetta ehdotettiin. Simulaattorin osalta erityisesti riskitilanteisiin kaivattiin tutkintopuolelle riskisimulaattoria. Tutkintojen ikärajoja pidettiin nykyisellään hyvinä. Kokeista halutaan suullista ja kirjallista palautetta rakentavaan sävyyn. Ajokokeen vastaanottajalta toivottiin rentoutta ja edes jotain positiivista palautetta. Samalla hieman pelättiin ajokokeen vastaanottajana henkilöä, jonka ainoa tehtävä olisi hylätä kuski.

Ajokokeen uusinnasta aiheutuvat kulut nähtiin nimenomaan ajokokeen kuluina, ei opetuksen kuluina. Kuluja pidettiin kohtuuttomina.

Samassa tilaisuudessa myös opettajat saivat sanoa oman sanasensa kuljettajakoulutuksesta. Opettamisen ammattilaisina he totesivat, että kuljettajakoulutuksessa on syytä olla maan kattava opetussuunnitelma, jota opetuksen toteuttaja voisi muokata opetuksen tarpeisiin. Opetussuunnitelman noudattamiseen tulisi kiinnittää enemmän huomiota. Opettajat kokivat myös tärkeäksi sen, että jonkin tahon tulee kuitenkin määritellä, mitä liikenteessä tulee osata.

Kuljettajantutkinnossa opettajat kaipasivat taitojen testaamisen ja näyttämisen kokonaisuuden hallinnan perusteellisempaa arviointia.

4. Arvioita tavoitteiden toteutumisesta

Hankkeen tavoitteena oli ennen kaikkea kuulla nuorten ääntä. Nuorten ääni haluttiin kuuluville paitsi liikenneturvallisuustyössä myös lainsäädännön valmistelussa. Tavoite toteutui hyvin.

Hanke aktivoi mukana olleita liikenneagenttinuoria vaikuttamaan antamalla tavallista enemmän informaatiota liikenneturvallisuustyöstä ja lainsäädännöstä. Nuoret myös todella käyttivät heille annetun tilaisuuden vaikuttamiseen hyväkseen. Tiedon lisääntyttä ja Nuorten ääni -hankkeen porukan tultua tutuksi etenkin molemmat lukuvuodet mukana olleet nuoret myös rohkaistuivat tuomaan näkemyksiään esiin koko ajan enemmän ja perustellummin.

Vaikka kaverit ovat merkittävä vaikuttaja nuorten käyttäytymisessä, korostui kaikissa tapahtumissa käydyissä keskusteluissa aikuisten merkitys nuorten asenteisiin ja toimintaan liikenteessä. Kotoa perityt käyttäytymismallit ovat kaiken pohja ja ohjaavat nuorten toimintaa hyvin vahvasti. Nuoret katsoivat lisäksi, että kouluissa pitäisi olla enemmän ja monipuolisempaa liikennekasvatusta. Myös ajoharjoitteluun kaivataan luotettavia aikuisia tueksi tavalla tai toisella.

Nuoret pääsivät muodostamaan kokonaisvaltaista kuvaa myös viranomaistoiminnasta ja lakien syntymisestä, sekä siitä, mikä on oikea hetki vaikuttamiselle. Nuorten kantoja liikennesäännöistä kysyttiin vaikuttamisen kannalta oivallisena ajankohtana, sillä liikennesääntöjä käsitellyt asiantuntijatyöryhmä teki työtä samaan aikaan ja pohti vielä esitystään. Myös kuljettajakoulutusuudistuksen osalta nuorten toiveet uudistuksen suunnasta voivat ohjata uudistushanketta heti sen käynnistymisestä lähtien.

Liikenneagenttien valmius sitoutua hankkeeseen sekä pohtia liikenneturvallisuuskysymyksiä perinpohjaisesti ylitti odotukset. Nuoret ottivat hyvin vastaan hankkeen haastavimman, tieliikennelain uudistukseen liittyneen tehtäväkokonaisuuden, johon liittyen toimitettiin jo ennakkoon kysymyksiä pohdittavaksi. Nuorille olisi heiltä saadun palautteen mukaan voinut antaa vielä haastavampiakin tehtäviä ja enemmän myös kirjallisessa muodossa. He eivät myöskään pelänneet antaa kritiikkiä.

Hanke oli liikenne- ja viestintäministeriön kannalta ainutlaatuinen kokemus ja opetti paljon nuorten kuulemisesta lainvalmistelussa. Nuorten äänen kuuleminen on haastavaa säädösvalmistelulle ja kaikille viranomaisille. Siksi Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle -hankkeelle on ollut tilaus ja tarve.

Vaikka Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle -hankkeen perimmäinen tarkoitus oli osallistaa ja kuulla nuoria tulevista tieliikennelain ja kuljettajakoulutuksen uudistuksista, mahdollisti se myös moninaiset keskustelut liikennekasvatuksesta, kampanjoinnista ja koulutuksesta.

Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle -hankkeen puitteissa kerätty tieto oli erityisen arvokasta, koska työtä tehtiin samojen koulujen ja nuorten kanssa kahden vuoden ajan. Hankkeen onnistumisen kannalta oli oleellista syventää nuorten tietopohjaa liikenneturvallisuudesta, ja siksi heille esiteltiin liikenneturvallisuustyötä poikkeuksellisen laajasti.

Erityisesti valistus- ja kasvatustilaisuuksissa käytettiin Liikenneturvan olemassa olevia malleja. Malleja pyrittiin avaamaan osallistujille mahdollisimman laajasti, jotta niiden vaikuttavuus sekä esimerkiksi valistuksen sävyyn liittyvät valinnat olisivat avautuneet ja olleet paremmin nuorten arvioitavissa. Liikenneturva käytti tilaisuutta hyväksi myös testatakseen uusia

toimintamalleja muun muassa tarkkaamattomuutta vähentävien ja liikenneraittiutta edistävien kampanjoiden osalta. Nuorten palautteita vietiin eteenpäin liikennekasvatuksen suunnittelijoille. Uutta opittiin nuorten lisäksi myös hankkeeseen osallistuneilta opettajilta.

Nykyisin kenenkään toimijan voimavarat eivät yksin riitä. Tämän vuoksi Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle -hanke on myös ollut erittäin hyvä esimerkki liikenneturvallisuustyötä tekevien tahojen hyvästä yhteistyöstä. Asiantuntijat liikenne- ja viestintäministeriöstä, Trafista, Liikenneturvasta ja poliisista olivat sitoutuneita nuorten äänen kuulemiseen ja hankkeeseen koko sen keston ajan. Järjestelyryhmä toimi epämuodollisessa ja mutkattomassa yhteistyössä, ja monista muista viranomaisprojekteista eronnut Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle -hanke tekikin hyvää järjestäjätahojen väliselle yhteistyölle. Hanke toteutettiin pitkälti järjestelyryhmän omalla työpanoksella, ja järjestelyihin paneuduttiin huolella ensimmäisestä yhteistapaamisesta viimeiseen asti.

5. Johtopäätöksiä

Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle -hankkeen jokaisessa yhteisessä tapahtumassa ja nuorten liikenneturvallisuudesta käymissä keskusteluissa korostui elinikäisen liikennekasvatuksen merkitys. Nuoret pitivät tarpeellisena liikenneturvallisuusteemojen nykyistä laajempaa käsittelyä koulussa. Koulujen ja opettajien rooli onkin merkittävä nuorten tavoittamisessa. Nuorten kohderyhmän tavoittamiseen tarvitaan aina nuorten kanssa tekemisissä olevien kasvattajien apua. Myös vanhempien, ja yleisesti aikuisten, rooli turvallisen liikennekulttuurin oppimisessa oli vahvasti esillä jokaisessa tapaamisessa. Nuoret tarvitsevat vastuullisten aikuisten esimerkkiä ja tukea.

Hankkeessa mukana olleet nuoret kypsyivät selvästi liikenneturvallisuusaiheiden käsittelyyn hankkeen aikana. Kevään 2016 huippukokouksessa oli ilmeistä, että nuoret olivat itse käyttäneet aikaa kysymysten pohtimiseen, eikä hankkeessa ollut kyse vain valistamisesta. Tavoite nuorten osallistamisesta onnistui hyvin. Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle -hankkeessa esille tulleita näkemyksiä liikennekasvatuksesta on esimerkiksi se, että nuoret kaipaavat selvästi rajumpia esimerkkejä ja tarinoita liikenneturvallisuuskampanjoihin. Tätä käsitystä on syytä peilata olemassa olevaan tutkittuun tietoon valistusviestien tehosta.

Usein kuvitellaan, että nuoret olisivat aina innokkaita toteuttamaan rohkeita uudistuksia. Hankkeeseen osallistuneet nuoret toivat kuitenkin viranomaisten tietoisuuteen, että näin ei aina ole. Esimerkiksi ajoneuvon kuljettamisen ikärajoista ja aikuisten tuen merkityksestä keskusteltaessa kävi moneen otteeseen selväksi, että nuoret eivät automaattisesti ole niin liberaaleja kuin usein kuvitellaan. Tämä näkyy myös aiemmin tehdyissä selvityksissä.

Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle -hankkeeseen osallistui nuoria erilaisista liikenneympäristöistä eri puolilta Suomea. Keskusteluissa huomioitiin alueellisia eroja ja pohdittiin nuorten yhdenvertaisten liikkumismahdollisuuksien toteutumista. Myös koulun sijainnilla on merkitystä nuorten liikkumiseen sekä eri liikennevälineiden tarpeeseen ja käyttöön. Liikkumisen mahdollisuudet olisi turvattava joka puolella maata, ja olisi mietittävä, miten nuorten turvallinen osallistuminen liikenteeseen erilaisissa ympäristöissä järjestetään. Nuoret eivät jää paikalleen, vaan liikkuvat nyt ja tulevaisuudessa sekä kokeilevat ensimmäisinä uusia liikkumisvälineitä.

Hankkeessa mukana olleita kouluja ja liikenneagentteja on tarkoitus kuulla vielä eri lainvalmistelujen lausuntovaiheissa. Esimerkiksi luonnos tieliikennelain kokonaisuudistuksesta lähetetään lausunnot mukana olleille kouluille sekä Suomen Nuorisovaltuustojen Liitolle (Nuva ry). Lausunnot ja nuorten hankkeen tapahtumissa antama palaute tullaan huomioimaan uuden tieliikennelain valmistelussa ja hallituksen esityksessä. Lisäksi Liikenneturvan on tarkoitus perustaa kiinteä nuorisoryhmä, jota voitaisiin käyttää apuna liikennekasvatuksen kehittämisessä.

Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle -hanke antoi hyvän perustan jatkaa nuorten kuulemista ja kuulemisen kehittämistä lainsäädäntöhankeissa. Nuoret ovat ryhmänä erilainen kuin moni muu ryhmä. Nuoret eivät ole yksi homogeeninen taho, joka ottaisi aktiivisesti kantaa yhteiskunnallisiin asioihin. Nuorten äänen kuuluville saamiseen tarvitaan usean tahon yhteistyötä ja ponnisteluja. Kuitenkin nuorten näkemyksiä tarvitaan monissa yhteyksissä, kuten lainvalmistelussa ja liikennekasvatuksen kehittämisessä.

Nuoret havainnoivat liikenteessä asioita, jotka aikuisilta ja jo ehkä rutiinin turhankin karaisemilta liikkujilta jäävät usein huomioimatta. He myös osaavat viestiä omalle ikäryhmälleen oikeilla kanavilla ja oikeilla äänenpainoilla, jotka edesauttavat liikenneturvallisuusviestien läpi menemistä. Tähän liittyy oiva oppimisen mahdollisuus myös viranomaisille.

Nuorten äänen kuuluminen liikenneturvallisuusasioissa on tärkeää. Aina, kun jokin asia näyttää itsestään selvältä, on hyvä, että joku kyseenalaistaa vallalla olevia käyttäytymismalleja ja haastaa omilla tuoreilla näkemyksillään niin sanottuja liikenteen ammattilaisia, ovatpa he lainsäätäjiä tai -valvojia, liikennesuunnittelijoita tai valistajia. Tässä nuorten panos on korvaamaton.

Lämpimät kiitokset kaikille osallistujille aktiivisesta osallistumisesta liikenneturvallisuustyöhön!

Liitteet

Nuorten ääni -hankkeen videot YouTubessa

<https://www.youtube.com/playlist?list=PLpRiQ4-xzcrdpQtHtAiaxT9iLNWW9yq6O>

Osallistujat

Osallistujat:

Minna Nordström (opettaja)	Turengin alakoulu
Pekka Pihko (rehtori)	Turengin alakoulu
Raimo Hautanen (rehtori)	Kivistön koulu, Seinäjoki
Juhana Tammelin (opettaja)	Kivistön koulu, Seinäjoki
Kaisu Tannerma (opettaja)	Kemin Hepolan yläkoulu
Taneli Juutinen	Kemin Hepolan yläkoulu
Pipsa Räsänen	Kemin Hepolan yläkoulu
Anu Puustinen (opettaja)	Nilsin yhtenäiskoulu ja lukio
Aura Savolainen	Nilsin yhtenäiskoulu ja lukio
Iida Pirskanen	Nilsin yhtenäiskoulu ja lukio
Teemu Stepanoff	Nilsin yhtenäiskoulu ja lukio
Rasmus Tuomikoski	Nilsin yhtenäiskoulu ja lukio
Tero Hurtamo (opettaja)	Seinäjoen lyseo
Juha Lähdesmäki (opettaja)	Seinäjoen lyseo
Johannes Varamäki	Seinäjoen lyseo
Aki Parviainen	Seinäjoen lyseo
Jouni Selin (opettaja)	Takahuhdin koulu, Tampere
Aino Aaltojärvi	Takahuhdin koulu, Tampere
Jasper Halme	Takahuhdin koulu, Tampere
Mervi Tuomela (opettaja)	Oulun Lyseon lukio
Venla Kallio	Oulun Lyseon lukio
Matias Kylmänen	Oulun Lyseon lukio
Noora Galab	Oulun Lyseon lukio/Kemin Hepolan yläkoulu
Suvi Aartolahti (tiedostussihteeri)	Lahden yhteiskoulun lukio
Timo Kovanen (opettaja)	Lahden yhteiskoulun lukio
Merike Mäuring	Lahden yhteiskoulun lukio
Joona Silvennoinen	Lahden yhteiskoulun lukio
Juha Virta (opettaja)	Haukilahden lukio, Espoo
Mari Halli (opettaja)	Haukilahden lukio, Espoo

Katri Aalto-Setälä
Flora Wallin
Amanda Huuki
Tea Jääskeläinen
Teea Saaristo

Haukilahden lukio, Espoo
Haukilahden lukio, Espoo
Haukilahden lukio, Espoo
Haukilahden lukio, Espoo
Haukilahden lukio, Espoo

Mauri Linnanketo (opettaja)
Pasi Gröndahl (opettaja)

Länsirannikon koulutus WinNova
Länsirannikon koulutus WinNova

Inkeri Ritamäki (opettaja)
Reijo Udd (opettaja)
Kiira Kalliomäki
Eetu Takala
Sami Niinilampi

Koulutuskeskus Sedu
Koulutuskeskus Sedu
Koulutuskeskus Sedu
Koulutuskeskus Sedu
Koulutuskeskus Sedu

Ari Lybeck (opettaja)
Ari Juuti (opettaja)
Kalle Ryyppö
Klaudia Kauppinen

Savonlinnan ammatti- ja aikuisopisto
Savonlinnan ammatti- ja aikuisopisto
Savonlinnan ammatti- ja aikuisopisto
Savonlinnan ammatti- ja aikuisopisto

Miikka Ikonen (opettaja)
Tanja Huttunen (opettaja)
Atro Nieminen
Iitu Huuskonen
Elias Haapaniemi
Aatu Jaakola
Joel Karjalainen

Pohjoisen Keski-Suomen ammattiopisto
Pohjoisen Keski-Suomen ammattiopisto
Pohjoisen Keski-Suomen ammattiopisto
Pohjoisen Keski-Suomen ammattiopisto
Pohjoisen Keski-Suomen ammattiopisto
Pohjoisen Keski-Suomen ammattiopisto
Pohjoisen Keski-Suomen ammattiopisto

Järjestäjät:

Silja Ruokola
Merja Vahva
Leif Beilinson
Kalle Toivonen
Eeva Ovaska
Eine Rossi
Mikko Karhunen
Kimmo Kiiski
Pirkko Halme
Noora Kupiainen
Sara Takalo
Annu Mäkelä

Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikenne- ja viestintäministeriö

Pekka Höök
Tuija Saarinen
Pasi Kemppainen

Poliisi
Poliisi
Poliisi

Jussi Pohjonen
Inkeri Parkkari
Marita Löytty
Mika Hotti
Kari Wihlman
Tuija Hämäläinen

Trafi
Trafi
Trafi
Trafi
Trafi
Trafi

Pasi Anteroine	Liikenneturva
Kaisa Hara	Liikenneturva
Meeri Sorjonen	Liikenneturva
Satu Tuomikoski	Liikenneturva
Susanna Konttila	Liikenneturva
Kaisa Tanskanen	Liikenneturva
Minna Saarinen	Liikenneturva
Varpu Tavaststjerna	Liikenneturva
Olli Lehto	Liikenneturva
Meeri Sorjonen	Liikenneturva
Peppi Tervo-Hiltula	Liikenneturva
Marko Nieminen	Liikenneturva
Tomi Rossi	Liikenneturva
Satu Tuomikoski	Liikenneturva
Leena Piippa	Liikenneturva
Unto Kotilainen	Liikenneturva
Tiina Lehti	Liikenneturva
Petteri Lehti	Liikenneturva
Petri Niska	Liikenneturva
Tapio Heiskanen	Liikenneturva
Eini Karvonen	Liikenneturva
Tapio Heiskanen	Liikenneturva

Kummikoulujen raportteja

sedu

Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle

Liikenneturvallisuus tapahtumia Koulutuskeskus Sedussa lukuvuonna 2015 – 2016

Koulutuskeskus Sedussa on panostettu liikenneturvallisuuteen mm. ottamalla opetussuunnitelmiin yhdeksi painopistealueeksi liikenneturvallisuus ja sen kehittäminen. Sedun, Seinäjoki Törnäväntien vahva osaamisala on Kuljetuspalvelut ja siinä Logistiikan perustutkinto, yhdistelmäajoneuvon kuljettajan perusopetus. Alan vahvuutena ja voimavarana on työ liikenneturvallisuuden parantamiseksi. Liikkuessamme suurella tai pienemmällä ajoneuvolla, olemme esimerkkinä muille. Ajoneuvojemme kuormatilassa tulee suurin kirjaimin mitä oppilaitosta edustamme. Olemme siis koulumme käyntikortteja ja meidän tulee toimia mallikelpoisesti.

Logistiikan opiskelijat edistivät liikenneturvallisuutta 23.9.2015 Lapualla

Logistiikan opiskelijat olivat kertomassa liikenneturvallisuudesta Lapuan Keskuskoululla ala-asteikäisille koululaisille.

koulutuskeskus sedu | tornäväntie 21, 66200 seinäjoki | puh. +358 010 221 5000 | faxi: 010 221 4988 | www.sedu.fi | sedu@sedu.fi

sedu

Sedu logistiikan kolmannen vuosikurssin opiskelijat esittelivät ison ajoneuvon ominaisuuksia liikenneturvallisuusmielessä Lapuan Keskuskoululla. Liikenneturvallisuus ja turvallisuus eri työtehtävissä ovat pääasioita, joita logistiikassa opiskellaan päivittäin. Opiskelijat esittelivät suuren ajoneuvon varjopuolia, miksi ja missä tilanteissa kuljettaja ei välttämättä pysty näkemään pientä tielläliikkujaa suurien peilien kautta. Jokainen koululainen sai vuorollaan tutustua ajoneuvoon kuljettajan istuimelta. Lisäksi heille esiteltiin ajoneuvon kuormasta ja kerrottiin miksi ajoneuvo oli kierrettävä etäältä. Vaarana oli joutuminen kuljettajan näkökentän ulottumattomiin tai liikuttavan taakan alle.

Sedu Ähtärin liikenneturvallisuusviikko 7 – 13.9.2015

Koulutuskeskus Sedun Ähtärin toimipisteessä on perinteisesti toteutettu syyskuussa liikenneturvallisuusviikko, jolloin Liikenneturvan toimihenkilöt ovat esitelleet pyörähdysautoa ja turvavyökelkkaa. Tapahtumassa on myös vierailut poliisin edustaja Harri Kivikoski valistamassa nuoria turvalliseen liikennekulttuuriin.

koulutuskeskus sedu | tornäväntie 21, 66200 seinäjoki | puh. +358 010 221 5000 | faxi: 010 221 4988 | www.sedu.fi | sedu@sedu.fi

sedu

Opiskelijoiden mielipiteitä kuljettajakoulutuksen uudistamisesta

Teoriakokeiden muuttaminen tabletikäyttöiseksi on alkuun mietityttänyt opiskelijoita. Alkuhankaluuksista selvittyä, olemme olleet kaikin puolin tyytyväisiä kokeiden suoriutuksiin. Yleensä ottaen opiskelijat ovat hämmästelleet, ettei tehtävät olleetkaan niin vaikeita kuin olivat pelänneet. Vastauksiin käytettävän ajan pituus on tuntunut heistä erittäin hyvältä. Jokaisella on jäänyt aikaa tarkastamiseen ja kysymyksiä uudelleen läpikäymiseen.

Ajo-opetuksen "löystyminen" on herättänyt ihmetystä. Ajo-opetuksessa on voinut olla useampi ajoneuvo samaan aikaan yhden opettajan opetuksessa. Kaksi moottoripyörää ajaa peräkkäin ja opettaja ajaa heidän perässään ohjeistaen heitä radiopuhelimen välityksellä. Onko tämä tehokasta oppimista? Vieraillessamme usein Ajovarman toimipisteessä, olemme tutustuneet myös opetuslupa-opettajiin, joiden ajo-opetuslupien saantia on helpotettu entistä enemmän. Valitettavasti useille heistä tuntuu olevan päämääränä opettaa ajokortin saantiin tähtäävästi, eikä turvalliseen ajamiseen liikenteessä.

Me Koulutuskeskus Sedussa opetamme nuoria alan ammattilaisia turvalliseen liikennekulttuuriin ja kannustamme heitä toimivaan tulevassa ammatissaan esimerkiksi ja muilla kunnioittaen.

Inkeri Ritamäki, Logistiikan vastuupettaja Koulutuskeskus Sedu, Seinäjoki
Kiira Kalliomäki, yhdistelmäajoneuvon kuljettaja opiskelija Sedu Seinäjoki

koulutuskeskus sedu

Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle

Nilsin yhtenäiskoulun loppuraportti 2016

- Hankkeen tarkoituksena on löytää konkreettisia keinoja nuorten liikenneturvallisuuden kehittämiseksi. Ajatuksena on hyödyntää nuorten omia ideoita liikenneturvallisuustyössä.
- Nuoria halutaan aktivoita pohtimaan liikenneturvallisuuskysymyksiä ja kuulla heitä tieliikenneläin kokonaisuudistuksessa sekä ajokoulutusudistuksen valmistelussa.

- Nilsin yhtenäiskoulu edustaa hankkeessa keski-suomalaista maalaistaajamaa ja keskikokoista yläkoulua.
- Koulussamme on noin 200 oppilasta.

Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle

Hanke polkaistiin käyntiin

- Marraskuussa 2014 aloitimme valmistautumalla 1. tapaamiseen.
- Yliuuskalaiset pohtivat liikenneasioita ryhmätöinä. Niistä koostettiin "matkaeväät" liikenneagentteillemme Teemulle ja Rasmukselle.

Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle

Valmennuspäivä 13.11. HKI

- Ensimmäinen kokoontuminen Liikenne- ja viestintäministeriössä oli mielenkiintoinen ja tiedontäyteinen.
- Pääsimme tutustumaan hankkeen toimijoihin ja yhteistyötahoihin.
- Myös ministeri Paula Risikko kävi pitämässä loistavan kannustuspuheen nuorille ja taustajoukoille.

Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle

Valmennuspäivä 13.11. HKI

Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle

Seminaari 27.-28.4. LVM, Hki

- Työnteko jatkui huhtikuussa, jolloin käsitellyssä olivat jalankulkuun, pyöräilyyn ja mopoliikkeen liittyvät asiat.
- Saimme taas paljon tietoa, mm. valmistelutyöstä ministeriössä ja ryhmätöiden kautta nuoret pääsivät kertomaan mielipiteitään lakiuudistuksista.
- Pääsimme myös väittelemään liikennesäännöistä.

Seminaari 27.-28.4. LVM, Hki

- Päivä huipentui Suomenlinna-vierailuun ja illalliseen.

Seminaari 27.-28.4. LVM, Hki

- Yksi hankkeen ehkä mielenkiintoisimmista vierailukohteista oli Liikenneturvallisuuskeskus, jonka näyttely oli todella havainnollista ja vaikuttavaa.

Nilsin yhtenäiskoulun Liikenneturvallisuus-päivä 28.9.2015

- Päivän aikana oppilaat pääsivät kiertämään toimintapisteitä, joita olivat järjestämässä useat yhteiskumppanit:
  - Poliisi
  - Pohjois-Savon pelastuslaitos
  - Liikenneturva
  - SPR Nilsin
  - Nilsin Autokoulu
  - Nilsin Urheilutoimilijat
  - Kuopion kaupungin nuorisotoimi

Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle

Nilsin yhtenäiskoulun Liikenneturvallisuus-päivä 28.9.2015

Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle

Nilsin yhtenäiskoulun Liikenneturvallisuus-päivä 28.9.2015

- Päivän loppuksi koko porukka kokoontui kuuntelemaan Jussi Pohjosen mopo-aiheista luentoa.
- Kuvassa Jussi ja uudet agenttimme lida ja Aura.

Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle

Heijastimia jaettiin koko koululle

- Liikenneagenttimme kiersivät marraskuussa 2015 jakamassa Tahko.comin lahjoittamat heijastimet kaikille yhtenäiskoulun 500 oppilaalle.

Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle

16.11.2015 Trafilla

- Marraskuun tapaamisen teemana olivat kuljettajattutkinnot, joihin pureuduttiin ryhmätöiden kautta.
- #rohke ja siihen liittyvä alustus herättivät ajatuksia.

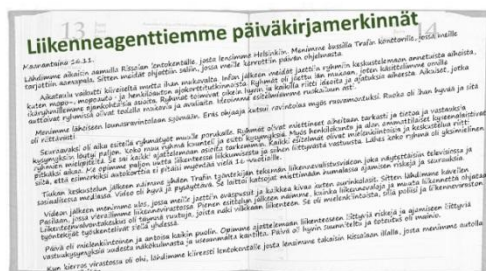
Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle

Tieliikenteen ohjauskeskus

- Taas yksi mielenkiintoinen tutustumiskohde...

Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle

Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle

Kyselyn 10 TOP team

Pitäisikö liikennekasvatuksessa käyttää enemmän viranomaisen koulutusta, kuten poliisi?

- 60,5 % vastaajista oli sitä mieltä, että viranomaisten koulutusta pitäisi lisätä.

Kyselyn 10 TOP team

Suomessa rattijuopumuksen raja on 0,5 promillea. Pitäisikö promillerajaa laskea?

- 57,6 % vastaajista oli sitä mieltä, että promillerajaa ei tarvitse laskea.

Kyselyn 10 TOP team

Pitäisikö oppilaitoksen ympäristössä pudottaa liikennenopeuksia ja rakentaa hidasteita?

- 54,5 % vastaajista oli sitä mieltä, että nopeuksia pitää pudottaa ja rakentaa hidasteita.

Kyselyn 10 TOP team

Pitäisikö pimeän aikaan tehostaa valaistusta oppilaitoksen ympäristössä?

- 64,2 % vastaajista oli sitä mieltä, että valaistusta oppilaitoksen ympäristössä tulee tehostaa.

Kyselyn 10 TOP team

Pitäisikö pyöräilyä koskevia väistämissääntöjä muuttaa ajoradalla ajavan pyöräilijän osalta?

- 72,3 % vastaajista oli sitä mieltä, että väistämissääntöjä ei tarvitse muuttaa.

Kyselyn 10 TOP team

Pitäisikö aikuisillekin sallia polkupyörän kuljettaminen jalkakäytävällä?

- 79,2 % vastaajista oli sitä mieltä, että polkupyörän kuljettaminen jalkakäytävällä tulisi aikuisillekin sallia.

Kyselyn 10 TOP team

Tulisiko mopon paikka taajamassa olla ajoradan keskellä (autoilijat ottaisivat mopon paremmin huomioon ja ryhtymään vasemmalle kääntyäessä helpottuisi)?

- 53,9 % vastaajista oli sitä mieltä, että mopon paikka taajamassa on ajoradan keskellä.

Kyselyn 10 TOP team

Tulisiko mopon pysäköimisääntöjä muuttaa (tällä hetkellä mopon saa pysäköidä pihakadulle, jalkakäytävälle ja pyörätielle, jos se ei haittaa liikennettä mutta ei kävelykadulle)?

- 77,7 % vastaajista oli sitä mieltä, että mopon pysäköinti sääntöjä ei tarvitse muuttaa.

Kyselyn 10 TOP team

Pitäisikö henkilöautokortin tai yleensä autonajokortin saamisen ikärajaa alentaa?

- 69,1 % vastaajista oli sitä mieltä, että ikärajaa ei tule alentaa.

Kyselyn 10 TOP team

Pitäisikö henkilöauton ajokortin saamisen ikärajaa alentaa jos se on opiskelun kannalta tarkoituksen mukaista, koska raskaan liikenteen kortit ovat jo nyt koulutuksen ohessa eritavoin saatavissa kuin ilman koulutusta?

- 55,7 % vastaajista oli sitä mieltä, että ikärajaa pitäisi alentaa.

Millaiset tekijät tai asiat mielestäsi pitäisi lukea tärkeäksi liikenteen vaarantamiseksi?

Vastauksia yhteensä	115 kpl.	Vastausten lukumäärä
Rattijuopumus ja huumaavat aineet		46
Ylinopeus		32
Vaaralliset ohitukset		9
Näyttämisen halu, kaahailu		7
Holtiton ajaminen		4
Kännykän käyttö ajassa		3

Miten mielestäsi voitaisiin parhaiten vaikuttaa asenteisiin liikenteessä?

Vastauksia yhteensä	105 kpl.	Vastausten lukumäärä
Asennekasvatus		13
Rangaistuksia koventamalla		13
Liikennekasvatuksen lisääminen		11
Oppi jo kotoa, kotoa se lähtee, vanhempien esimerkki		10
Valvonta		5
Ei rangaistuksia koventamalla		2
En tiedä, vaikea kysymys		27

Yhteenveto

On hienoa todeta, että valtaosa nuorisosta ilmaisee mielipiteensä **turvallisen ja sujuvan** liikenteen puolesta. Sanallisissa mielipiteissä tuli selvästi esille **rattijuopumus** ja **huumaavat aineet** sekä **ylinopeus**, jotka olivat valtaosan mielestä tärkeitä liikenteen vaarantamisen tekijöitä.

Asenne, liikennekasvatus ja vanhempien hyvä esimerkki olisivat todennäköisesti avainsanoja tulevaisuuden liikenneturvallisuuteen.

Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle

Mustaväyö:

<https://www.youtube.com/watch?v=CYDz4aXW0>

Liikenneturvallisuusraportti

Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle -hanke

Hankkeen tapahtumat

Tapahtumat ovat olleet erittäin hyvin järjestettyjä ja kattavia. Olemme saaneet keskustella ja vaikuttaa liikenneturvallisuutta koskeviin lakeihin. Erityisesti käynti Vantaan ajoradalla on jäänyt mieleemme sen monipuolisuuden takia. Koko porukka on ollut hankkeessa aktiivisesti mukana, joka on tehnyt siitä erittäin mukavan jokaiselle. Mieliptideiden vaihto erilaisten taustojen vuoksi on ollut opettavaista, esimerkiksi meillä ja pääkaupunkiseudulla asuvilla on erilaiset liikennetottumukset. Jokaisessa tapahtumassa on ollut tietty teema, minkä ympärille päivä on rakennettu, joka on auttanut hahmottamaan kokonaisuutta.

Lainsäädännön haasteet ja ongelmat

Olemme hankkeen aikana käsitelleet tilaisuuksissa lainsäädäntöä, mikä on osoittautunut pitkäksi prosessiksi. Lain pätevyys täytyy tarkistuttaa, kerätä mielipiteitä ja hyväksyttää eduskunnassa. Paljon muitakin vaiheita on, mutta nämä vain esimerkiksi. Vastakkaaiset mielipiteet vaikeuttavat lainsäätämisen etenemistä. Tämän asian olemme huomanneet väittelemme hankkeen aikana, kuten kypäräkäyttö pyöräillä sekä mopon paikka ajoradalla.

Oma vaikutuksemme lainsäädäntöön

Olemme päässeet vaikuttamaan monella tavalla lainsäädäntöön, kuten antamalla mielipiteitämme, pitämällä esityksiä ja väittelemällä. Vaikutusmahdollisuudet ovat olleet hyvät.

Vaikutukset omassa koulussa

Koulussamme on hankkeen aikana käynyt Trafi pitämässä liikenneaiheisen teemapäivän. Päivä sisälsi oppilaiden ajatuksia liikenneturvasta ja turma-auton kokeilemista. Myös hankkeen ulkopuolella on käynyt koomikko pitämässä opettavaisen liikenneturvaesityksen, joka sisälsi huumoria ja vakavaa asiaa. Olemme myös järjestämässä huhtikuun alussa liikenneaiheisen kyselyn kaikille oppilaillemme, jonka yhteenvedon lähettämme jäljessä.

Seinäjoen lyseo

11.2.2016

Aki Parviainen

Johannes Varamäki

Seuraavana päivänä työskentely Liikenneministeriössä jatkui ryhmätöillä. Päivän aluksi silloinen liikenneministeri Paula Risikko kävi avaamassa päivän. Hän kätteli jokaisen paikalla olijan, se oli arvokas kokemus ja sai meidät entistä vakuuttuneemmaksi siitä, että olimme tekemässä arvokasta työtä. Ruokailun jälkeen matkasimme poliisibussilla Vantaan ajoharjoitteluradalle, paikalla saimme kuulla ajokokeita vastaanottavan henkilön kertomuksia uraltaan.

Syksyllä 2015 Noora Galab oli jo siirtynyt jatko-opintoihin toiseen koulun, joten saimme hänen tilalleen joukkoomme mukaan Taneli Juutisen 9.B:ltä. Syyslukukauden alussa Anna-Miaja Leinonen oli aloittanut koulumme rehtorina.

Kolmas tapaamisemme liikenneagenttien kanssa oli 16.11.2015. Aamulla Jussi Pohjonen tuli hakemaan meitä hotelliilta, ja matkustimme raitiovaunulla Trafin toimistolle Kumpulaan. Muutaman alkupuhevuoron jälkeen pääsimme tekemään ryhmätöitä, joissa mietimme uudistuksia, jotka liittyivät ajokorttiasioihin. Kun ryhmätöyt oli purettu, lähdimme vierailulle Pasilan Liikenteen valvontakeskukseen. Oli todella mielenkiintoista päästä näkemään miten liikennettä, tunneleita jne. valvotaan, jotta liikenne sujuisi jouhevasti. Kaiken tämän innoittamana koulussamme pidettiin 15.3.2016 liikenneturvallisuuteen liittyvä teemapäivä, jossa oli mukana myös median edustajia. Koulumme mediaryhmä kuvasi tapahtuman, ja näytämme videon lopputapahtumassa 17.5. Tämä oli jo toinen liikenneteemapäivä koulussamme, toinen oli jo edellisenä vuonna.

Koulussamme hanke on synnyttänyt paljon tietoisuutta liikenneturvallisuudesta. Liikenneteema on ollut mukana monessa oppiaineessa.

Oli hienoa päästä antamaan nuorten näkökulmaa liikenneasioihin. Nuoret osaavat arvostaa sitä, että heidän mielipidettään kuunnellaan.

Suuret kiitoksemme, että koulumme sai olla mukana.

Terveisin Hepolan koulun liikenneagentit: Pipsa Räsänen ja Taneli Juutinen sekä Kaisu Tannerma

Kemin Hepolan koulu:

Olimme täällä Kemin Hepolan koulussa todella iloisia, kun kuulimme silloiselta apulaisrehtoriltamme, Anna-Maija Leinoselta, että koulumme on päässyt mukaan yhtenä Suomen 13 koulusta Nuorten ääni liikenteessä -hankkeeseen. Oppilasjäseniksi valikoituivat silloisen 9.A -luokan Noora Galab sekä 8.B -luokalta Pipsa Räsänen. Opettajana mukana on ollut Kaisu Tannerma.

Ensimmäisellä Helsinkiin suuntautuneella vierailullamme tapasimme muiden osallistujakoulujen kanssa Liikenneministeriön tiloissa.

Paikalle oli järjestetty erilaisia tutustumispisteitä, joilla kävimme vuorotellen. Mieleenpainuvien kohde oli varmaankin norsuvaaka, jolla konkretisoitui selvästi, kuinka paljon ihminen painaa, jos auto törmää 50 km/h vauhdissa, eikä matkustaja käytä turvavyötä. Paikalla sai myös kuvauttaa itsensä meieleisessään pyöräilykypärässä. Yllätykseksemme pyöräilykypäriä on lukuisia muitakin malleja kuin vain se tavallinen. Saimme myös kysellä poliisilta liikenne -ja alkoholasioista sekä testailla erilaisten heijastimien tehokkuutta.

Ruokailut ja kahvit oli järjestetty samassa rakennuksessa, ja tarjottavat näkyivät maistuvan kaikille erinomaisesti. Tilaisuuden juonsivat tv:stäkin tuttu Jussi Pohjonen ja Inkeri Parkkari. Heidän tapansa vetää tällainen nuorille suuntautunut tapahtuma oli kyllä huippuluokkaa!

Keväällä 2015 tapahtuma oli kaksipäiväinen. Silloin olimme taas Liikenneministeriön tiloissa ja aiheena meillä oli erilaisia väittelyitä, jotka liittyivät monenlaisiin liikennetilanteisiin. Oli kiva kuunnella, kuinka nuoret selviytyivät ja ratkoivat hankaliakin liikennepulmia. Saimme myös ottaa kantaa tuleviin liikennettä koskeviin lakipykäliin. Mukavaa oli myös miettiä, missä segwayllä liikutaan ja kuinka nopeaa. Päivän päätteeksi saimme vieraillla Suomenlinnassa, jossa meillä oli tasokas opastus saaren historiaan. Suomenlinnan upean vierailun kruunasi illallinen yhdessä saaren tasokkaista ravintoloista.

Turengin alakoulu:

Turengin koulun luokkani, 21 oppilasta on ollut mukana Liikenne- ja viestintäministeriön Nuorten ääni kuuluville, Liikenneagentit hankkeessa. Olemme osallistuneet seuraavasti:

Syksyllä 2014 päivä **ministeriössä**. Suojatieturvallisuushankkeessa, pyöräilykypärä, turvavyön käyttö sekä heijastin olivat teemana.

Osallistuimme valtakunnalliseen Sinä teet suojatienkampanjaan maalaamalla suojatieviivat kasvoihin. Kuvasimme toisiamme ja kuvat jaettiin kotiväkiäkin kesken.

Keväällä 2015 toteutimme **Eskarit turvallisesti koulutielle-tapahtuman** läheisen päiväkodin eskariryhmälle. Rastityyppisessä oppimiskokonaisuudessa aiheet olivat:

- Turvallinen autossa matkustaminen ja turvavyönkäyttö (demo pikkuautolla ja nopeilla, vyö teipistä)
- Jalankulkijanpaikka liikenteessä (käveltiin yhdessä sekä satu)
- Turvallinen tienylittäminen (jokainen eskariryhmälle näytti itse suojatiellä)
- Liikennemerkkileikki
- Siitä teet suojatiekasvomaalaus ja yhteinen kuva päiväkodin ulko-oveen vanhemmille muistutuksena.

Ensimmäisellä kouluviikolla syksyllä 2015 Liikenneagentit olivat tehneet ohjelmaa uusille **ekaluokkalaisten vanhempainillan** osaksi. Yhteisten leikkien lopuksi keskusteltiin pienryhmissä suojatieturvallisuudesta ja maalattiin suojatieviivat ekaluokkalaisten kasvoihin. Huoltajat saivat koululaisen hakiessaan kuvata hänet Sinä teet suojatienjulisteeseen viereissä.

Syksyllä 2015 koulujen liikenneturvallisuusviikolla koko koulussa Tarkkaamattomuus-teemalla tehtäviä. Meidän luokka osallistui mm. Liikenneturvan tarkkaamattomuustehtävään.

Talvella koulussamme järjestettiin koko koulun yhteinen **Liikenneturvallisuus on pienestä kiinni –tempaus**. "Ison auton kuljettajalle pitää antaa mahdollisuus nähdä minut!" toteivat koulumme oppilaat. Kiitos tempauksen järjestäjät; Kuljetusliike T. Siren, rekkakuski Teemu-isä Kukkonen, Jaana-äiti Meranta-Mäyrä (=ideankin äiti) sekä Liikenneturva.

Samana päivänä Liikenneagentit **testasivat koulunväen heijastimia**. Huonot heijastimet vaihdettiin uusiin, hyviin! Yllättävän runsas saalis kertyi huonoja heijastimia demovälineiksi Liikenneturvan kouluttajalle. Keväällä 2016 järjestämme jo toisen Eskarit turvallisesti koulutielle-tapahtuman.

Muistiinmerkit
Minna Nordström

Kivistön koulu, Seinäjoki:

Syksyllä 2015 koulussamme järjestettiin Sinä teet suojatien- teemalla opitun mittainen tapahtuma. Paikalla olivat silloinen liikenne- ja viestintäministeri Paula Risikko ja Liikenneturvan kouluttajia. Tapahtumaan sisältyi useita rasteja, joissa tutustuttiin mm. kypärän tuomaan lisäturvallisuuteen, maalattiin kasvoihin suojatien viivoitus ja otettiin itsestä kuvia. Ministeri Risikko puhui oppilaille ja oli mukana työpajoissa ja vastasi oppilaiden kysymyksiin. Myös poliisin edustaja oli paikalla esittelemässä poliisiauton varustusta.

Oppilaat olivat erittäin innostuneita tapaamaan ministeriä, ja työpajat kiinnostivat heitä kovasti. Päivän antia käsiteltiin myöhemmin opitunneilla.

Koulumme sijaitsee vilkkaiden Ruukintien ja Kivistöntien läheisyydessä, joten liikennekasvatus on meille tärkeää. Liikennekasvatusta on annettu tehostetusti 1- ja 2-luokkalaistille. Jo ekaluokkalaisten tutustumispäivänä keväällä vanhemmille korostetaan liikennekasvatuksen merkitystä. Heitä kehoitetaan opettelemaan kesän aikana turvallis in koulureitti.

Koulumme sijaitsee kaupungin keskustan läheisyydessä, joten kuljemme uimahalliin, kirjastoon, museoihin tms. polkupyörillä tai kävellen. Näillä matkoilla opettelemme liikennesääntöjä.

Olemme saaneet kerran tämän lukuvuoden aikana poliisin antamaa liikennekasvatusta. Lisäksi olemme tehneet yhteistyötä paikallisten sanomalehtien kanssa, jotta ongelmamme ovat tulleet hyvin julkisuuteen. Poliisi onkin järjestänyt em. kadulla tehostettua valvontaa. Poliisin antamaa liikenne- ja laillisuuskasvatusta pitäisi järjestää enemmän. Nyt poliisi vierailee koulussa ehkä kerran 2-3 vuodessa.

Kivistön koulun vanhempainyhdistys on tehnyt Seinäjoen kaupungin tekniselle lautakunnalle aloitteita Ruukintien liikenneturvallisuuden parantamiseksi. On ehdotettu hidasteita ja kaksikaistaisen tien kaventamista yksikaistaiseksi. Lautakunta ei ole kuitenkaan tähän suostunut. Yksi suojatie on poistettu koulun lähistöltä ja kahdelle on asennettu vilkkuvalot turvaamaan jalankulkijan tilannetta. Myös 40 km:n nopeusrajoitus on tullut Ruukintielle koulun kohdalle. Vanhempainyhdistyksen edustajat ovat kirjoitelleet tilanteesta lehtiin. Vanhempainyhdistyksen edustaja oli mukana Sinä teet suojatien-tapahtumassa koululla.

Raimo Hautanen
Kivistön koulun rehtori

Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle -hanke, Haukilahden lukion loppuraportti

Haukilahden lukio pääsi kummikouluksi Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle -hankkeeseen syksyllä 2014. Lukion edustajiksi valittiin Tea Jääskeläinen ja Teea Saaristo, molemmat kolmannen vuositas on opiskelijoita. Opettajien edustajaksi valittiin minut: Juha Virta, historian ja yhteiskuntaopin opettaja.

Nämä liikenneagentit osallistuivat liikenne- ja viestintäministeriössä ensimmäiseen yhteiseen tapaamiseen, ns. valmentautumispäivään 13.11.2014 Helsingissä, liikenneministeriön historiallisissa, upeasti entisöidyissä tiloissa.

Liikenneministerin a vauspuheenvuoron jälkeen ohjelmassa oli muiden kummikoulujen liikenneagentteihin tutustumista. Sen jälkeen kiersimme toimintapisteeltä toiselle. Nuoret pitivät toimintapisteitä hyvin havainnollisina ja hauskoina. Lounaan jälkeen teimme ryhmätöiden purussa ainakin opettajaan teki vaikutuksen nuorten esitykset ja monipuolinen ajattelu. Oli myös mahdollista nähdä oman lukion opiskelijat reippaasti osallistumassa keskusteluun isossa auditoriossa. Vaikka tilaisuus kesti paljon pidempään kuin tavallinen koulupäivä, mitään napinaa ei kuultu.

Toiseen tapaamiseen keväällä 2015 valittiin uudet opiskelija-agentit abiturienttien tilalle, ykkösluokalaiset Katri Aalto-Setälä ja Flora Wallin. Viime hetkellä Katrin pääsy estyi, ja hänen tilalleen tuli Amanda Huuki.

Kevään 2015 tilaisuus oli kaksipäiväinen, maanantaista tiistaihin, ja kesti maanantaina aina myöhään iltaan asti. Tilaisuuteen kuului myös erittäin havainnollinen vierailu Vantaan ajoharjoitteluradan turvallisuustalossa, ympärikänttyvine autoineen ja hirvikolari-demonstraatioineen. Toisen tilaisuuden ryhmätöyt käsitteivät tieliikennelain valmistelun tuloksia ja niihin kannan ottamista. Tälläkin kertaa nuorten näkemysten kuunteleminen oli ainakin opettajan näkökulmasta kiinnostavinta antaa, unohtamatta myöskään asiantuntijoiden alustuksia siitä, millaisia visioita liikenteen ja liikkumisen tulevaisuudesta on maalattu.

Kolmannessa tapaamisessa syksyllä päästiin matkaan samojen agenttien kera. Tällä kertaa paikkana oli Liikenteen turvallisuusvirasto Trafi Pasilassa. Keskustelut ja ryhmätöyt painottuivat kuljettajakoulutukseen. Hienona huipentumana oli vierailu tieliikenteen ohjauskeskukseen.

Huhtikuussa 2016 lukiollemme on tulossa Liikenneturvan järjestämä ”tarkkaavaisuusrata”. Kaiken kaikkiaan hanke on ollut hyvin kiinnostava, tapaamiset hyvin järjestetyjä, henkilökunta innostunutta ja innostavaa. Mutta toistonkin uhalla totean, että hienointa on ollut kuunnella nuorten mielipiteitä ja näkemyksiä.

Juha Virta, Haukilahden lukio

Tahuhdin koulu, Tampere:

Kutsu kummikouluksi, Nuorten ääni liikenne turvallisuudelle. Tästä kutsusta kaikki sai alkunsa. Oli aika lähteä etsimään uusia keinoja nuorten turvallisuuden kohentamiseksi. On ollut tärkeää kuunnella meitä nuoria, kun halutaan edistää nuorten turvallista liikennekäyttäytymistä. Entisen liikenne- ja kuntaministerin Paula Risikon käynnistämä hanke alkoi vuoden 2014 syksyllä ja päättyi keväällä 2016. Hankkeessa on ollut mukana 13 koulua eri puolilta Suomea, erilaisia liikenneympäristöistä maaseudulta suurin kaupunkiin.

Olemme kokoontuneet yhdessä Liikenneministeriön, Traf in, Liikenneturvan, poliisihallituksen ja 13 kummikoulun kanssa miettimään miten saisimme liikenteestä turvallisemman. Hanke on sisältänyt neljä seminaaria, joista yksi on vielä tulossa. Seminaareissa aiheitam me ovat olleet mm. tieliikennelain kokonaisuudistus, kuljettaja koulutus ja liikenne lait.

Nuorten ääni liikenneturvallisuudelle- hanke on ollut mielenkiintoinen ja opettava kokemus. Olemme oppineet paljon liikenteessä liikkumisesta ja jakaneet tietojamme myös kaveripiirissämme ja koulussa. Pidimme koulussamme 4 aamunavausta aiheesta. Kerroimme muun muassa omia mielipiteitäm me liikenne laista ja siihen sopivista muutoksista. Painotimme turvallisuutta ja oman toiminnan merkitystä liikenteessä liikuttaessa. Puhuimme myös päihteistä ja niiden vaikutuksista ja vaaroista liikenteessä. Näytimme liikenneturvallisuus aiheisen videon. Nämä aiheet herättivät keskustelua ja ajatuksia oppilaiden keskuudessa.

Hankkeen idea on mielestämme ollut hyvä ja hanke itsessään on ollut todella onnistunut. Nuorten mielipiteet ovat tärkeitä ja niistä voi saada ihan erilaisia näkökulmia asioihin. Mielipiteemme on kuultu hyvin ja tuntuu, että olemme oikeasti päässeet vaikuttamaan. Tästä olemme todella kiitollisia kaikille hankkeen järjestäjille ja ehdottomasti Paula Risikolle kuuluu suurkiitos.

KIITOS!

Jasperi Halme & Aino Aaltojärvi

Tampere

Lahden yhteiskoulu, Merike Mauring ja Joona Silvennoinen:

Liikenne- ja viestintäministeriön järjestämä Nuorten ääni -hanke (myöhemmin tekstissä hanke) ovat kaiken kaikkiaan olleet erittäin antoisia. Tilaisuuksissa on saanut paljon erilaista tietoa ja uusia yhteyksiä ministeriöön sekä nuoriin. Tilaisuuksien tiedonvälitys on lähtökohtaisesti ollut molemminpuolista niin ministeriön kuin myös nuorten välillä.

Hankkeen tilaisuuksissa on keskusteltu useista uusista tulevista asioista, jotka on nähty nuorten keskuudessa hyväksi (esimerkkinä jaettu autokyyti puhelinsovellus). Nuorten mukaan ottaminen valmisteluun muutaman tilaisuuden kautta on ehdottomasti tuottanut paljon nuorten ideoita, jotka ovat ministeriön käytettävissä. Lisäksi kuitenkin kaikilla mukana olleilla nuorilla olisi voinut pyytää muitakin lausuntoja, kuin vain tilaisuudessa ollessa. Vaikutusmahdollisuuksia olisi siis pitänyt olla enemmänkin, eikä vain ryhmätyöskentelyn muotoisista ideoiden esille tuontia.

Hanke jäi mitta tasolta hieman vaikutus mahdollisuutta alhaisemmaksi, mitä hankkeen alkaessa luultiin. Vaikka hankkeen tilaisuuksissa saikin tuoda mielipiteitä esille, ei ole varma tietoa otetaanko niitä ministeriön valmistelutyössä ollenkaan huomioon. Erilaisilla lausuntopyynnöillä ministeriö ja hankkeen ylläpitäjät olisivat saaneet huomattavasti selkeämpää ja suoraviivaisempaa vastiketta esitetyille aiheille. Lausunnot olisivat olleet parempi vaihtoehto myös hankkeen osallistujan ikäjakamaa katsoen. Osavaimmilla nuorilla olisi saanut siten parempaakin lausuntoa ajankohtaisista hankkeen aiheista, kuin mitä hankkeen kasvo kkais tapaamisten aikana pystyttiin tuomaan esille.

Hankkeen aikana Lahden yhteiskoulun lukion hankkeessa mukana olleet Merike Mauring sekä Joona Silvennoinen järjestivät yhteistyössä liikenneturvan ja koulun oppilaskunnan kanssa liikennepäivän. Liikennepäivän aikana kaikilla koulun opiskelijoilla oli mahdollisuus tutustua liikenneturvallisuuteen erilaisten toimintapisteiden yhteydessä. Lisäksi liikennepäivän aikana opiskelijat kisa ilivat omasta liikenneturvallisuus tiedoista.

Liikenneturvallisuuden kehitys kohtaa ovat erityisesti ihmisten tietoisuuden lisääminen niin liikenneturvallisuudesta kuin myös liikennesäännöistä. Liikennekasvatusta on opettava aina alaluokilta lähtien, jotta nuorten tietoisuus liikennesäännöistä kasvaisi. Nuorten ohella myös aikuisten liikennesääntöjen tietoisuutta on ylläpidettävä erilaisin keinoin, kuten esimerkiksi mainoskampanjoilla ja autokoulun pakollisilla kertauskursseilla.

Tieliikennelaissa tulisi erityisesti huomioida mopoautojen turvallisuus, mikäli niiden laillisuus katsotaan edelleen hyväksyttäväksi. Mopoautojen vaihtoehtoinen ajoneuvo voisi tulevaisuudessa olla pienauto, mikä lisäisi aikaa sekä sen kuljettajan turvallisuutta. Lisäksi mopoautojen nopeusrajoitusta olisi hyvä nostaa n. 7080 km/h vauhtiin, jotta sen kuljettaminen muun liikenteen ohella olisi helpompaa.

Moottoriajoneuvojen lisäksi huomiota täytyy kiinnittää pyöräliikenteeseen. Pyöräilijöiden liikkumisen tulee olla jatkossa entistä turvallisempaa ja kannattavampaa. Pyöräilijöiden osalta lakia ei kuitenkaan tulisi tiukentaa, sillä pelko sakoista saattaa vähentää pyöräilyn määrää. Pyöräilyyn tulisi kannustaa aina alakoulusta lähtien tekemällä siitä osa koulu arkea. Lisäämällä opetus suunnitelmaan pyöräily liikennesääntöjen opetelu n tai vaihtoehtoisesti kaikille alaluokluaisille vapaa valintainen pyöräilykoulu voisi lisätä oppilaiden halukkuutta pyöräillä. Koulut voisivat toteuttaa oppilaille velvoitteen pyörä koulusta, jonka jälkeen oppilas voi ajaa pyörällä koulun. Pyörä koulusta saisi erillisen todistuksen (esimerkkinä Viron koulujen pyörä koulu). Opettamalla jo aikaisessa vaiheessa liikennesääntöjä, ennaltaehkäistään sääntöjen ja lain tiedottomuutta.

Lain valmistelussa tulee kuulla myös jatkossa nuoria, jotta kuuleminen ei loppu hankkeen päädyttyä.